

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calen Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. Nr. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. JULIUS 18.
VIII. évfolyam, 189. szám.

Kedd

Mária anyakirályné emléke

Ma, július 18-án van egy éve annak, hogy Mária anyakirályné a dicsőségesen uralkodó II. Károly király édesanyja elköltözött az élők sorából. Nagy gyászt jelentett ez a haláleset nemcsak a dinasztia, hanem az ország életét és vezetését irányító tényezőkre, hanem az ország minden lakosára is. Mária anyakirályné olyan volt mint egy jószívszív, amely mindenkit szeretett.

be akart és tudott fogadni. Életének eredményekben és sikereiben gazdag munkáját a történelem hivatott méltóképpen megőrizni.

Róla igazán el lehet mondani, hogy szívének minden dobbanása országáé és népéé volt. Ez vezette minden királynéi ténykedésében politikai, társadalmi, szellemi tevékenységében. Mert Mária anyakirályné a szív, a lélek és szellem kivételes nagysága és képessége reprezentánsa volt. Királynéi lélek a szó legnemesebb és legtisztább értelmében és ha nem királynénak születik, mint politikus, mint író, mint az emberi szeretet földi képviselője is kivételes magasságokba emelkedett volna. Népe és országa hihetetlenül sokat köszönhet neki. Az egészségesek és épek sok-sok szépségét, a háboru szenvedő osztályosai jószágának és szeretetének soha el nem apadó forrásosását, a szellemi élet, a nagyszerű alkotások egész sorozatát és senki sincs alattvalói között, aki valamilyen formában ne részesült volna a királynéi lelkének gazdag, kincsesházából. Szíve volt a középpontja ennek az örökkön élő és munkálkodó aktivitásnak és szeretetnek, szíve, amely most Baliciban, kedvenc tartózkodási helyén pihen kegyeletteljesen, míg földi tettei a Curtea de Arges-i királyi temetkezési helyen örök virágok közepe.

Most, amikor egy év lepergése után a megdöbbentő halál kegyeletteljes első évfordulójához érkezett az ország, minden egyház, felekezet az itt élő összes népiségek, többségek és kisebbségek egyaránt, a kegyelet és hála emlékeztető virágait és tiszteletadását viszik oda sirjához, amely jelképe marad az örök szeretetnek. A szemekben a fájdalmas visszaemlékezés borítja ül, a szívek mélységes megilletődéssel em-

Lengyelország nem akar háborút, de ha rácröszakolják, a leg-határozottabban állja

Molotov ma újból fogadja Strangot és a francia-angol nagyköveteket - Változatlanul súlyos a távolkeleti helyzet - Német-lengyel gazdasági tárgyalások lehetőségéről beszélnek - Francia katonai küldöttség Ankarában

Az angol sajtó hosszú cikkekben készíti elő a közvéleményt arra, hogy a moszkvai tárgyalások végül is sikertelenül végződhetnek. Ebből a tényből arra lehet következtetni, hogy Molotov a legutóbbi tárgyalások során olyan természetű ellenvetéseket tett, amelyeket Nagybritánia nem fogadhat el. Hogy milyen természetűek a kifogások, megállapítani azonban nem lehet, mert az érdekeltek a legszigorúbb titok tartásba burkolóztak. — Nem könnyű feladatra vállalkozott a brit diplomácia Tokióban sem. Japán ugyanis a legmeregvebben ragaszkodik ahhoz, hogy ezáltal minden kérdést letárgyaljanak, míg Anglia szeretné szétválasztani a tiencsini kérdéseket az általános problémáktól, amelynek Japán részére történő kedvező elintézése egyenlő lenne a kínai brit érdekek és jogok teljes feladásával. Tokió azonban, és nem is titkolja, ezúttal tökéletesen másra törekszik, még akkor is, ha valamilyen szaktitania kellene Londonban. — A brit kormány gondosan készül a háborus eshetőségekre. Új minisztériumot állít fel, szorgalmazza a szoros katonai együttműködést a szövetséges és bízottakat nyert államokkal. — A német-angol sajtóharc változatlanul folyik. — Gamelin vezérkari főnök figyelemreméltó nyilatkozatot adott a lengyel hadseregről. — Ankarába francia-török katonai delegáció utazott azzal a céllal, hogy Szíria és a török tenger-szorosok védelmének módosítását tárgyalja. Ez utóbbi a most megkötött szerződés egyik fokozmánya és így nem is keltett különösebb meglepetést. Részletesebb közléseink a következők:

A BRIT-JAPÁN MEGBE-SZÉLÉSEK

(TOKIO.) A brit-japán megbeszéléseket az előző tervtől eltérőleg tegnap újra folytatták és amint beavatóttak tudni vélik

ezen a alálkozón már ki is ütköztek az ellentétek a két felfogás között, mert Craigie tokiói angol nagykövet mindent elkövetett oly irányban, hogy a tárgyalás anyagát a tiencsini problémára korlátozza, míg Arita japán külügyminiszter kijelentette, hogy ebbe be-

le menni semmi szín alatt sem hajlandó. Ezek után siker alig remélhető.

A japán sajtó feltűnő cikkben közli a fentiek és hozzátézi, hogy a tiencsini japán katonai főparancsnok is hangsúlyozta, hogy

a hadsereg nem nézne jó szemmel, ha a kormány belemerne az angol tervbe, mert úgy véli, hogy az egész kérdéshalmaz azonnali elintézésére valóban elérkezett az idő.

Az Asahi Sinbum azt írja, hogy Londonnak eddig mindig sikerült diplomáciai terveit elfogadtatni azokkal, akik leültek vele egy asz-

talhoz. Most azonban két helyen is csődöt mond a rábeszélés tudománya Moszkvában és Tokióban is.

Ezután a lap felsorolja azokat a városokat, ahol angol ellenes felvonulások zajlottak le és leírja a tüntetések lefolyását. A cikket fényképek is tarkítják, amelyek igazolják, hogy az uccákon sokhelyen százezres tömegek szorongtak a britellenes felirású táblák alatt. Egy sajnálatos incidensről is érkezett jelentés. Az egyik fürdőhelyen megsebesítettek egy angol katonát, aki belehalt sérülésébe. A japán katonai hatóságok azonnal megindították a nyomozást. Ugy vélik, hogy a merényletet kínai kommunisták követték el.

Újra borulatók a brit lapok

(LONDON.) A Sunday Express azt írja, hogy a moszkvai tárgyalások sikerét újra erősen fenyegeti Moszkva újabb követelése, amelyet Anglia teljesíteni nem hajlandó.

A lap nem közli, hogy milyen természetűek az újabb követelések, de jelentésének végén hangsúlyozza, hogy a brit közvéleménynek bele kell törődnie abba a gondolatba, hogy a szerződés meghiusul.

Hasonlóan ír a Sunday Times is, amely hangsúlyozza, hogy a brit-francia megbízottak nem találkoztak újra Molotovval, mert a népbiztos ellenvetéseire vonatkozólag újabb utasításokat kértek kormányaiktól. Ugyanez a lap nagyon borulátón nyilatkozik a brit-lengyel kölcsöntárgyalásokról is, amelyek szerint

azért fognak meghiusulni, mert a lengyelek újabb 13 millió fontsterling kölcsönt kérnek, amit London teljesíteni nem hajlandó.

A BRIT-FRANCIA LÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉS

(LONDON.) Az angol sajtó lasabos cikkekben foglalkozik az újonnan életbeléptetett brit-francia légigyakorlatokról és megjegyzi, hogy azoknak páratlan sikerük van, mert a két vezérkar meggyőződött arról, hogy komoly harc esetén a két flotta tökéletesen kiegészíti egymást.

A Sunday Dispatch bejelenti, hogy az angol gépek legközelebb Tuniszba és Algírba is el fognak látogatni, viszont a francia gépek a jövő héten kezdik meg a Szigetország feletti gyakorlataikat.

Ugyanez a lap írja, hogy háboru esetén az egyesített brit-francia hadsereg főparancsnoka Gamelin tábornok, vezérkari főnök lesz.

ANGLIA MINDEN ESHETŐ-SÉGRE ELKÉSZÜL

(LONDON.) Beavatott körök szerint a brit kormány elhatározta, hogy háboru esetére különleges rendeltetű tengerészeti minisztériumot állít fel, amelynek vezetését lord Runcimanra bizza. A minisztérium feladatai közé tartozik a hajózás akadálytalan biztosítása, kereskedelemi hajók építése, a kereskedelmi támpontok megerősítése és az összeköttetés fentartása a Dominiumokkal.

Tovább folytatja erőfeszítéseit a brit-francia-lengyel katonai együttműködés megteremtésére. Ebből a célból az angol légihaderő parancsnoka Varsóba utazik, hogy a helyszínen igyekezzék javítani a lapok szerint felmerült hibákat, amelyek — amint a Times írja —

a legutóbbi időkben komoly aggodalommal töltötték el a Szigetország katonai köreit.

A katonai küldöttségek egész sora indul el a legközelebbi időkben a különböző fővárosokba. Szóba kerültek így szempontból Ankara, Athén, Kairó, Jeruzsálem stb., szóval azoknak az államoknak fővárosai, amelyekkel

lékeznek vissza a Nagy Halottra és a fájdalom frissen ujul fel bennük. Olyan fájdalom ez, amely örök emlékeztető marad a szívekben arra a csodálatos

Szivre, amely a szépségeknek és jószágoknak kincsesháza volt és akit így hívtak: Mária anyakirályné.

Nagybritannia szerződéses viszonyban áll. Nagyarányu megerősítések folynak Gibraltárral, Máltával, Ciprusban, Hongkongban és Singaporéban, míg Suez katonai megerősítésére vonatkozólag már is megindultak a diplomáciai tárgyalások Kairó és London között. Szó van arról, hogy a brit vezérkari főnök ellátogat Kozikába, Tuniszba és Francia-Marokkóba is, hogy tájékozást szerezzen a francia vidékek erősségei felől is. Feltűnő, hogy a hivatalos körök mindezt nem titkolják, hanem nyíltan hangoztatják intézkedéseik szükségességét, miért is ennek bizonyos mértékben tüntető jellege van.

STEPHEN KING HALL ÉS A VÖLKISCHER BEOBACHTER VITÁJA

(BERLIN.) A Völkischer Beobachter szombati számában, mint tudvalevő, Göbbels dr. rendkívül élesen támadó cikket írt Stephen King Hall megállapításairól, amire nevezett azonnal válaszolt és megjegyezte, hogy

Göbbels dr. tévedésben van az ő szerepét illetően, mert ő csak magán ember és egyéni nézetét tette közzé leveleiben. Mindenesetre alkalmat szerezek magamnak arra — írja többek között — hogy Németországba utazzak és találkozhassak a propagandügyi miniszterrel, valamint néhány polgáremberrel, akiket mélyen elszomorított például a zsidósággal szemben tanúsított eljárás és hogy megkérdezzem őket arról, hogy mi a véleményük a csehszlovák területek meghódításáról?

A Völkischer Beobachter ezekre azonnal felelt és cikkében azt írja, hogy nagyon is helyes lenne, ha a német állapotokat oly kevésbé ismerő levelező a Harmadik Birodalomba jönne és kicsit tanulmányozná a néphangulatot, valamint azt a szerepet, amelyet a zsidóság — a lap szerint — a világháborút követő években betöltött. Ami pedig a cseh-morva területek megszállását illeti, helyes lenne, ha Prágába is elutaznék és megkérdeznék, vajon nem maguk a csehek voltak-e azok, akik önként ajánlották fel csatlakozásukat a Harmadik Birodalomhoz? Ezek a csehek mindenestre több szabadságot élveznek, mint Anglia ugynevezett szabad gyarmati polgárai, akiket nem önszántukból, hanem erőszakkal olvasztottak be az Egyesült Királyságba.

CIANO TOVÁBB FOLYTATJA UTJÁT

(BURGOS.) Ciano gróf külügyminiszter tegnap elhagyta Toledót és tovább folytatta utját a megállapított program szerint. A sajtó továbbra is hosszú cikkekben foglalkozik a látogatás jelentőségével és hangsúlyozza Itália és Spanyolország szétbonthatatlanságát.

GAMELIN NYILATKOZATA

(PÁRIS.) Gamelin tábornok, a francia nagyvezérkar főnöke tegnap nyilatkozott a lengyel hadseregről és hangsúlyozta, hogy

a lengyel hadsereg szelleme kitűnő és elsőrendűen van felszerelve, amely különösen figyelemreméltó körülmény a jelenlegi nehéz helyzetben. A lengyelek és franciák — mondotta Gamelin — már több ízben vérezték egyazon jogos ügyért.

FRANCIA KATONAI KÜLDÖTTSÉG ANKARÁBAN

(ANKARA.) A francia-török meg egyezés értelmében tegnap nagyobb francia katonai küldöttség utazott a török fővárosba. A katonai küldöttség feladata a török-francia katonai együtt működés kiépítése. A bizottság meg fogja tekinteni a tengerszorosokat, hogy megállapítsa, háboru esetén hogyan lehet elhelyezni azokban francia hajókat. A hír szerint a török-francia tisztok megbeszélnek Szíria védelmének módjait is, miért is nincs kizárva, hogy a francia kiküldötték Ankarából Damaszkuszba is ellátogatnak és hogy

ebből az alkalomból több török katonai méltóság is elkíséri őket utjukban. A török sajtó nagy jelentőséget tulajdonít a látogatásnak és a megbeszéléseknek.

A DANZIGI HELYZET

(VARSÓ.) (Rador.) Illetékes lengyel körökben azt állítják, hogy Danzigban körülbelül 15—17 ezer Németországból jött ugynevezett Heimwehr-íjny tartózkodik, akik most a szabad város szolgálatában állnak. Keletporoszországra ugyanakkor az ugynevezett védőosztagok négyszáz tagja érkezett, hogy a danzigi védőosztag létszámát növeljék. A szabad város uccán ugyanakkor számos, a rendes német hadsereg tagjai által vezetett motorkerékpárt láttak.

LENGYEL-NÉMET TÁRGYALÁSOK

(VARSÓ.) (Rador.) A lengyel sajtó szerint Lengyelország és Németország között gazdasági tárgyalások vannak kialakulóban. Elsősorban is a Németországban befagyott lengyel követelések felszabadításáról van szó, amelynek folytán a Németországba való lengyel bevétel jelentősen csökkent. Ugyanakkor a lengyelországi német behozatal értékében nem történt jelentősebb változás. Valószínűnek látszik, hogy augusztus folyamán lengyel-német gazdasági tárgyalások indulnak meg, hogy az árukieviteli kontingen-eket a régi színvonalon tartsák meg.

SIKORSKY TÁBORNOK CIKKE

(VARSÓ.) (Rador.) Sikorsky tábornok a Kurjer Warszawsky hasábjain cikket írt, amelyben többek között

A franciaországi botrány

(PÁRIS.) (Rador.) A múlt héten le- tartóztatott Poirier és Audin újságírók ügye az 1934. I. 26-iki és az 1938. VI. 17-iki törvényekbe ütközik, amelyek szerint az ország hadihelyzetére vonatkozó közlések büntetése egy évtől öt évtől és ötszáz franktól ezer frankig terjed, de ha a közlés kémkedési céllal történt, ugy halálbüntetés is lehet. A kipattant botrány-ügyben egyébként teljes erővel folyik a vizsgálat.

HITLER BESZÉDE

(MÜNCHEN.) (Rador.) Hitler kancellár a német művészeti kiállítás megnyitására nagyobb beszédet mondott, amelyben szembefordult az ugynevezett beteg szellemű művészettel. A múlt század szerinte nem volt teljes tudatában küldetésének. Etnikai szempontból művészete meglehetősen passzív volt. A forradalmi korszakban alkalmazott művészeti irányzatok jelentősége veszélyes volt és lerombolta a népi művészetben való hitet. Olyan irányokba vezette a művészetet, melyek károsak lehettek. Az új szellem azonban a Führer szerint a bajokon segíteni fog.

A TÁVOLKELETI HELYZET

(TIENCSIN.) Csingtau jelentés szerint az angolelleses tüntetések tovább tartanak és ezért angol tengerészek őrzik a konzulátusokat. Tokiói híradás hangsúlyozza, hogy a japán-angol tárgyalások ügyében Japán nem hajlandó a maga eddig elfoglalt határozott álláspontján változtatni. Angliának céltalan az a mesterkedése, hogy csak a tiencsini helyzetet vizsgálják felül, amikor az egész távolkeleti politika kérdése új rendezést kíván.

Végül Shinkingből jelenti a Domei iroda, hogy számos szovjet és mongol repülőgép az elmúlt éjszaka bombázta Hulkarki városát, amely Karbintól háromszáz kilométerre északnyugatra fekszik. A bombázás folytán számosan megsebesültek. A mandzsu külügyminiszter külső Mongólia kormányánál erőlyes tiltakozást jelentett be.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(MOSZKVA.) Molotov ma, hétfőn délután 6 órakor újból fogadja Strangot és a francia és angol nagykövete-eket.

(MADRID.) Ciano gróf olasz külügyminiszter tegnap Toledóba tett látogatást. A francia sajtó élénk figyelemmel kíséri Ciano utját és annak minden szempontból nagy jelentőséget

ezeket írja: Béke, vagy véres össze- csapás? Ez a kérdés, amelyre egyedül csak Németország tud felelni. Ezideig a Harmadik Birodalom veszélyes játékot folytatott a tüzellel, állandóan ide- gesítve így Európát, amilyenre eddig a történelemben nem igen volt példa. Meg kell állapítani, hogy Nagybritan- nia most elkerülte az 1914-ben elkö- vetett hibákat, mert Chamberlain és Halifax nyilatkozatai után csak a va- koknak lehetnek illuzióik arra nézve, hogy a danzigi lengyel jogok érintése nem vezetne automatikusan egy álta- lános európai viszályhoz. Az angol és francia repülés és légiraj Lengyelor- szággal együtt jövőben olyan erős képvisel, amelynek senki sem tud Európában ellenállni. Franciaország teljesen egyetemes Lengyelországgal. Kelet-Európa viszont tudatában van a danzigi kérdés nagy szimbólikus jelen- tőségének. A Harmadik Birodalom Danzig feletti katonai uralomra törek- szik, ami a Balti-államok szempontjá- ból sem lehet közömbös. Megelégedés- sel kell tudomásul venni, hogy Kelet- Európa a német törekvéssel szemben a nemzetközi élet jogainak, egyensúlyá- nak és igazságosságának megszilárdí- tását kívánja. A lengyel nép távol áll attól, hogy háborút akarjon provo- kálni, de ha ezt ráerőszakolják, a leg- szilárdabb elhatározottsággal fogadja, mert ez a határozottság első feltétele a győzelemnek. Szövetségei a mult- ban folytatott kísérletek alapján tud- ják, hogy háboru esetén Németország- tól aligha várhatnak megfelelő tisztes- séges békét. Ezt csak erővel nyerhetik el. Ezt a békét ez esetben jobban meg kell szervezni, mint Versaillesben.

(SZÓFIA.) Bolgár hivatalos körök- ben semmit sem tudnak arról, hogy Ribbentrop német külügyminiszter el- látogatna Szófiába. A Havas szerint több valószínűsége van annak, hogy Markovics jugoszláv külügyminiszter látogat el rövidesen Szófiába, bár ez a híradás is még komoly megerősítést igényel.

(NEWYORK.) A Newyork Times szerint a kolumbiai sajtó azt írja, hogy az Egyesült Államok légi támaszpont- tot létesít a kolumbiai kormány által rendelkezésére bocsátott területen, Urraban, amely négyszáznegyvenöt kilométerre van a Panama-csatornától. Ez a légi támaszpont háboru esetére szólana, ha a Panama-csatornát, vagy Amerika más területét veszély fenye- getné. Szó van arról, hogy a kolumbiai birtokot jelentő Sanagres és Provi- dence-szigeteken is hasonló légi tá- maszpontok létesülnek.

Leszállás közben kisebb baleset érte Ciano olasz külügyminiszter repülő- gépét

(MADRID.) (Rador.) Az a repülőgép, amely Ciano grófot, Olaszország kül- ügyminiszterét szállította Spanyolor- szágból a Madrid mellett levő Bara- jad-i repülőtéren délen háromnegyed 1 órakor érkezett meg. A repülőgép leszállása közben kisebb baleset tör- tént. Az aeroplan tulgyorsan ereszke- dett le a földre, hozzáütközött a föld- höz, egyik kereke eltört és az a veszély fenyegette a gépet és a benne levő utasokat, hogy felborul. A gép veze- tője azonban az utolsó pillanatban mégis nyugalmi állapotban hozta a gépet és a leszállás simán megtörtént. Sem a gép utasai, sem a vezető nem sérültek meg.

— Villamoskocsik összeütközése. Bu- karestből jelentik: Két villamoskocsi az állomási negyedben teljes sebességgel egymásnak rohant. Tizenegy személy megsebesült.

— Óvakodjunk a zsebtolvajoktól. Bu- karestből jelentik: A hatóságok nyoma tékos figyelmeztetést adtak ki az elsza- porodott alkalmi lopások miatt, hogy a vonatokon, autóbuszokon utazó kö- zönség a felszállásnál és leszállásnál, illetve azokon a helyeken, ahol na- gyobb tömeg van együtt a legnagyobb gonddal ügyeljen a pénz és zsebtárcá- jára. A legtöbb alkalmi lopás eseté- nyen az ilyen helyeken fordul elő, többnyire az utasok vi- ázatatlansága miatt.

— Robbanás a hajó fedélzetén. Lon- donból jelentik: Colombóban a Harku- da gőzös fedélzetén robbanás történt. A hajó személyzetének 3 tagja életét vesz- tette, 23-an pedig megsebesültek.

— Olaszországban még a vakokat is felhasználják a légvédelmi szolgál- nál. Rómából jelentik: A katonai hatóságok elhatározták, hogy a légvédelmi szolgál- tatban a vakokat is megfelelőképpen foglalkoztatják. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a rendkívül kitűnő hallá- suk folytán a repülőgépek legkisebb za- ját is rendkívül nagy távolságokból ké- pesek meghallani.

— Szigorú egészségügyi ellenőrzés lesz az ipari üzemekben. Bukarestből je- lentik: Marinescu népjóléti miniszter utasítása alapján a kerületi egészség- ügyi vezérfelügyelőségek kötelesek az ipari üzemek egészségügyi ellenőrzését fokozottabb mértékben elvégezni. Min- den munkást, mielőbb új munkahelyén alkalmaznák, orvosi vizsgálatnak kell alávetni és a munkáról egészségügyi nyilvántartási lapot kell felvenni. A Munkásbiztosítási Pénztár, vagy az ipar vállalatok orvosai időnként tartoznak megvizsgálni a munkások és családtag- jainak egészségügyi állapotát. Az ipari üzemek kötelesek zuhanyt berendezni és azt munkásaik rendelkezésére bocsá- jtatni. A vállalatok tartoznak ezenkívül fűfűtőanyagokat (kén, petró- leum) beszerezni.

Reuter jelenti:

(LONDON.) Tegnap a Hyde park corneren robbanás történt, amelynek két súlyos sebesültje van. A tettesek ezúttal is elmenekültek.

(BERLIN.) Tegnap különvonaton 600 olasz munkás érkezett Itáliába, akiket a berlini pályaudvaron ünnepélyesen fogadtak.

(MÜNCHEN.) A német művészeti kiállítást Hitler kancellár nyitotta meg és ebből az alkalomból nagyobb beszédet mondott.

(BELGRÁD.) Pál régensherceg és Olga hercegnő elindultak londoni utjukra. A vizit magánjellegű ugyan, de nincs kizárva, hogy Pál herceg tárgyalásokat fog folytatni az angol vezető politikussal.

(ATHÉN.) Yehia pasa, egyiptomi külügyminiszter elindult Alexandriába. Az állomáson Metaxas miniszterelnök ünnepélyesen búcsúztatta.

(BERLIN.) A német kormány több tagja e héten megkezdte nyári szabadságát.

(STOCKHOLM.) Szombat délután minisztertanács volt, amelyen újabb 80 millió koronát irányoztak elő hadfejlesztésre.

(OSLÓ.) Az Aftenbladet hosszú cikkben ismerteti a nemzetközi helyzetet és megjegyzi, hogy a kormánynak feltétlenül semlegesnek kell maradni.

(KÖPPENHÁGA.) Frick német birodalmi belügyminiszter néhány napon belül a dán fővárosba utazik, ahol két előadást fog tartani.

(WASHINGTON.) A munkanélküliek száma 11 millió 800 ezerre emelkedett.

(MEXICO-CITY.) A Pueblában kitört forradalmi mozgalmat a kormány csapatok rövid, de véres küzdelem után leverték.

(BELGRÁD.) Sztójadinovics volt miniszterelnök nyilatkozott és kijelentette, hogy megkezdte harcát a kormány ellen.

(PÁRIS.) A Temps egyik munkatársát letartóztatták kémkedés miatt. Daladier miniszterelnök kijelentette, hogy személyesen fog felügyelni arra, hogy a bűnös és előkelő munkatársai is elvegyék büntetésüket.

(GRENOBLE.) Egy gyermekekkel telt autóbusz 50 méteres szakadékra zuhant. Három meghalt, 17 súlyosan és 30 könnyebben megsebesült.

(FRANKFURT AM MAIN.) A Zeppelin léghajó tegnap Felső-Szilézia felett tartott próbapilótát.

(PÁRIS.) Versailles közelében egy utasokkal telt autó árokba zuhant. Hét ember meghalt.

(LONDON.) Egy Colombo felé tartó 150 kivándorlót szállító hajó kigyulladt. Három ember meghalt, 18 megsebesült, míg a többi sikertelenül megmenteni.

(WASHINGTON.) A köztársaságiak által Newyorkba menekített 6 és fél millió dollár értékű spanyol ezüstöt minden valószínűség szerint visszaszolgáltatják a nemzetieknek.

(NEWYORK.) A kentuckyi szénporrobbanásnak eddig 90 halálos áldozatát tudták felszínre hozni.

(DE HAAG.) A holland kormány erőlyesen cáfolja azt a hírt, hogy 4 halászhajót hadigőzössé építették volna át abból a célból, hogy azokat Lengyelországnak eladják.

(WASHINGTON.) A szükségmunkások sztrájkja egyre nagyobb méreteket ölt. Attól tartanak, hogy 400.000 ember fogja letenni a munkát.

(GDYNIA.) Lengyel körökben úgy tudják, hogy Gdyniába rövid időn belül egy angol repülőgép anyahajó fog ellátogatni. A kikötőben egyébként tegnap nagy repülő ünnepséget rendeztek, amelyen 150 repülőgép vett részt.

(KAIRÓ.) Az egyiptomi belügyminisztérium rendeletére az egyetemi hallgatók hat hetes katonai kiképzésben részesülnek a nyári vakációban.

(LONDON.) Pál régensherceg 2 hetet tölt Londonban az uralkodópár vendégeként.

(ATHÉN.) A macedonai Cavalléban leégett egy cigarettagyár. A kár 55 millió drachma.

— FELBORULT EGY AUTÓBUSZ
A GROSSGLOCKNEREN. Súlyos autóbusz-szerencsétlenség történt a Grossglockneri autótúron. Egy bécsi autóbusz, amelyen egy női gazdasági iskola növendékei rándultak ki az Alpokba, ismeretlen okból felborult. Egy diáklány meghalt, hét súlyosan s nyolc könnyebben sebesült meg. Az autóbusz vezetője, aki szintén könnyebb sérüléseket szenvedett, vizsgálati fogságba került.

Hatalmas részvét mellett temették el Costachescu volt minisztert

Holnap lesz egy éve Mária anyakirályné halálának életbelépett az új terményértékesítési rendszer

(BUCURESTI.) (Rador.) Holnap, kedden lesz egy éve annak, hogy Mária anyakirályné meghalt. A felejthetetlen emlékü királyné emlékeztetése az ország összes templomaiban gyásztisztviszteleteket tartanak.

ELTEMETTÉK COSTACHESCU VOLT MINISZTERT

(IASI.) Tegnap hatalmas részvét mellett temették el Costachescu vezérigazgatót, volt közoktatásiügyi minisztert. A temetésen többek között megjelentek P. Andrei közoktatásiügyi miniszter, Ionascu, Prut-tartomány királyi helytartója, dr. Panasescu egyetemi rektor, ezenkívül az elhunyt számos professzor barátja és ismerőse. A külföldi tudományos élet képviselői is megjelentek. Istentisztelet után Iordachescu lelkész méltatta az elhunyt kiváló érdemeit. Az egyetem részéről dr. Panasescu beszélt, aki megemlékezett Costachescunak, mint szenátusi elnöknek, mint tudósnak és mint embernek a munkájáról. Kiemelte, hogy a professzor több, mint három évtizeden át végzett nagyértékű munkát a tudomány oltárán. P. Andrei közoktatásiügyi miniszter arra a nagy veszteségre mutatott rá, amelyet Costachescu halála az egyetemi oktatás szempontjából jelent. Valósággal apostola volt a tudománynak, akinek emléke örökre megmarad és példaadó lesz mindenki számára.

MA LÉP ÉLETBE A TERMÉNY-ÉRTÉKESÍTÉSI RENDSZER

(BUCURESTI.) (Rador.) A terményértékesítés új rendszere ma lép életbe és máától kezdve az egész országban biztosítják a termelők részére az úgynevezett renumerációs árat. Ugyanakkor megkezdődik az eladások, különösen a közvetítő eladások szigorú ellenőrzése. Ezenkívül több más fontos intézkedés is történt.

A BUKARESTI REPÜLŐ-ÜNNEPSÉGEK

(BUCURESTI.) (Rador.) Tegnap a baneasai repülőtéren nagyszabású repülőünnepségek voltak, amelyen az ország minden részéből számosan vettek részt. A megjelent nagyszámú közönségnek csodálatos légi mutatványokban volt része, különösen Bazu Cantacuzino, Pufi Popescu kapitány és mások részéről, akik vakmerőbbnél-vakmerőbb légi akrobatikus mutatványokkal szerepeltek. Bazu Cantacuzino többek között a hátára dőlve vezette gépének kormányát, majd a földtől egészen jelentéktelen távolságra leereszkedve repült. A közönség, amelynek soraiban jelen voltak többek között Paul Teodorescu tábornok, légügyi, Eugen Titeanu propagandaügyi miniszterek Dombrovski tábornok, bukaresti főpolgármester és mások, valószínűleg lélekzetviesszafojtva csodálták a román repülő bravúros mutatványait.

van. Kozmetikai kiadásaim a következők:

Két nagy tégely arclemosó krém, két nagy tégely bőrtápláló krém, arcmasz-százshoz való olaj, két tubus arcmaszk otthoni használatra, szemcseppek, két üveg puderalapozó nappalra, egy üveg puderalapozó krém estére, két üveg folyékony puder estére nyakra és karra, négy doboz arcpuder, két üveg körömlakk, négy ruzs, két különféle árnyalatu arcrúz, két különféle árnyalatu ruzskrém, két árnyalatu szemfeketítő, négy tekercs dörzskendő, egy liter ot-kolon, egy doboz porpuder, évenként kétszer tartóshullám, évenként hatszor arckezelés és manikűr.

— Borravalót beleszámítva, kereken 42 fontot adok ki évenként az arcom és hajam rendbentartására.

Háromévi fegyházra ítélték egy lord hat

(LONDON.) Napokon át tartó tárgyalás után a londoni büntetőbíróház háromévi fegyházra ítélte Frederic Herveyt, lord Herbert Hervey fiát és Briston márkijának az unokaöccsét. Másfél-másfél évi fegyházzal sújtották Hervey bűntársait: George Hering állítólagos hírlapíró, William Goodwin többszörösen büntetett betörőt és Geoffrey Coop egykori katonatisztet.

Frederic Hervey még csak 23 éves, de fiatalsága ellenére is már milliós üzleteket bonyolított le. Azután, hogy az etoni egyetemet elvégezte, a santhursti katonai akadémiára került, ott azonban kiderült, hogy temperaméntuma miatt alkalmatlan katonatisztnak és így édesapja, lord Herbert Hervey kivette az akadémiáról. Már gyermek korában 2000 fontos évfáradékot kapott, amit később édesapja fokozatosan évi 750 fontra, vagyis mintegy 750 ezer lejre csökkentett.

A fiatal Hervey, akiben Kalandor-vér csörgedezik, huszéves korában felcsapott fegyvercsempésznek. Részvénytársaságot alapított, hogy a spanyol köztársaságiaknak 50 millió pengő értékű fegyvert szállítson. Vállalkozása nem sikerült, mire csődöt kért maga ellen. Hárommillió pengőnyi tartozásával szemben mindössze 16 pengőnek megfelelő vagyont tudott kimutatni.

Lord Herbert Hervey fia ezután felcsapott filmvállalkozónak. A legjobb reklámnak azt tartotta, hogy olyan estélyt rendezett nagybátyjának, Briston márkijának a palotájában, amelyen még Londonban nem igen volt. Hét-száz vendég volt hivatalos az „estély-re”, amely kerek 48 óra hosszat tartott. 1000 üveg pezsgőt ittak meg, sok-száz üveg whisky, ginn és egyéb nálinka mellett.

A nagy fegyverkezési konjunktúra ismét régi tevékenysége felé irányította a fiatalember figyelmét. Törökországnak kezdett kiállítani és szerződést kötött több torpedónaszád szállítására. Frederic Hervey bölcsőjénél 23 év előtt Eugenia Victoria spanyol királynő állt keresztanyaként.

Bűntársa, Hering, már egy ízben összeütközésbe került a büntető törvénykönyvvel, akkor azonban, mint fiatalkorunk, felfüggesztették a büntetését.

Hervey másik bűntársa, Cook, a santhursti katonai akadémiát végezte el és rövid ideig tiszt is volt egy gyalogezredben, ahol azonban fedezetlen csekket bocsátott ki és emiatt le kellett mondania. A társaság negyedik tagjáról, Goodwinról, csak annyit állapítottak meg, hogy tapasztalt betörő, aki minden zárat fel tud nyitni és aki emiatt többször is börtönben ült már.

Hervey és három cinkosa látta, hogy milyen könnyelműek a gazdag nők ékszereikkel. Elhatározták, hogy rendszeresen fosztogatni fogják a könnyelmű asszonyokat. Egy előkelő angol gentleman feleségétől, egy orosz hercegnőtől két és félmillió lej értékű ékszert loptak el, amikor Hervey a hercegnőt és férjét elvitte magával vikendezni, hogy üresen maradjon a lakás.

A bírósági tárgyalás utolsó napján megjelent a közönség soraiban lord Hervey is, aki így jelen volt, amikor a bíróság 3 évi fegyházra ítélte a fiát.

Meleg tél

TERAKOTTA KALYHAIVAL

„IRIS“
Str. Memorandului 22.

Kellemes jó meleget csak a cluji „IRIS“ gyár

Érhetünk el. Prima kivitel, a legmodernebb színekben és fazonokban. Egyedül ezen gyár montirozza kályhát saját gyártmányú samotte anyaggal, ezzel minden eddigi utánzatot felülmúlt. Így elértük a gazdaságos fűtést és a teljes calorია fejlesztést.

Állandó és egyedüli raktára a gyár lera katában tekinthető meg.

Mennyibe kerül egy angol női arc „karbantartása“

(LONDON.) A Daily Express egy amerikai lap példáján felbuzdulva kiszámította, mennyibe kerül egy női arc „karbantartása“ évenként. Megállapítja a lap, hogy az átlagos angol nő évi arcköltsége negyvenkét font, mintegy 70—80 ezer lej. Amerikai szakértők a Daily Express szerint megállapították, hogy Chicagóban egy gépirónő évenként 15 dollárt, (4500 lej) költ kozmetikára és hajápolásra. Két londoni hölgy az amerikai adatok alapján a következőképpen szabta meg saját kozmetikai költségvetését.

A dolgozó lány a következőket mondotta:

— Két font tiz shillinget (ötven shilling mintegy (2500—3000 lej) keresek hetenként és még némi karácsonyi ajándékot kapok. Otthon lakom, anyám egy fontot kap tőlem havonként. A maradvék 30 shillingből 15-öt szórakozásra költök, tizenötöt pedig kozmetikára és a hajam rendbentartására. Minden tavasszal egyszer daueroltatok, körülbelül öszig eltart. Télen sok pénzt megtakarítok azzal, hogy magam mosom a hajam és minden tizedik nap vassal kisműtöm.

— Hogy munka közben is vigyázhasak a külsőmre, van egy kis kozmetikai készletem az irodámban. Ez ugyan azzal jár, hogy kénytelen vagyok minden kétszer megvásárolni, de csak a befektetés kerül sokba, utólag helyre-

billen a költségvetésem. Megéri, mert önbizalmat ad. Az irodámban a következő holmik tartom: Arclemosó krém két különféle börtisztító és erősítő, kis üveg otkolon, puderalapozó krém, doboz puder, arcruzs, szájrúzs, szemöldökkéfe, különféle színű festék, pamacs, dörzskendő, körömtisztító, körömfényesítő.

— Mindez összesen körülbelül egy fontba kerül. (Mintegy 900—1000 lej). Hozzá tartozik költségeimhez a daueroltatás, ami egy font tiz shillingbe (majd nem 1000—1200 lejbe) kerül és általában a hajápolás, amelyre még 3 fontot (2800—3000 lej) költök évenként.

Egy 35 éves férjes asszony a Daily Express kérdésére a következő választ adta:

— Magánjöveldmem évenként 100 font (több mint 90—1000 lej). Ezt mind ruhára, hajápolásra és kozmetikára költöm. A jó külső, véleményem szerint, döntően fontos egy üzletember felesége számára, aki nagy társadalmi életet kell, hogy éljen. Az a tapasztalatom, hogy ruhákon sokat megtakaríthatok, de a haj- és arcpótlás semmit. Évenként kétszer csináltatok tartós hullámot, hetenként rendbehozatom a hajam és ugyancsak hetenként mosatom és havonta egyszer vágatom. Évenként hat-szor megyek el egy kozmetikai intézetbe arcpótlásra. Azt hiszem erre minden harmincon felüli nőnek szüksége

TESTEDZÉS

Magyar döntő lesz a Középeurópai Kupában!

Az Újpest szombati huszárbravurja után vasárnap a Ferencváros káprázatos játékkal a Bologna-t verte ki a döntőből

(BUDAPEST.) Ferencváros—Bologna 4:1 (1:1). 22.000 néző, bíró: Wiltshire (angol). A Középeurópai Kupa fennállása óta először történik meg, hogy két magyar csapat kerüljön a döntőbe. Az Újpest szombati páratlan huszárbravurja után tegnap a Ferencváros káprázatos tűzijátékkal vereséget mérte a döntőbejutást és ezzel helyreállították a magyar labdarúgás utóbbi időben kissé megtépázott népszerűségét. A mérkőzés elején még nyílkorgott a Ferencváros gépezete, csak a második félidőben talált magára, de ekkor túlményes játékot produkált. Az olaszok, akik kétféle előnnyel indultak a mérkőzésnek, ezúttal is rendkívül gyorsak voltak, a mezőnyben szép támadásokat vezettek le. Legjobb csapatrésztük a csatársor volt, de remekelt a védelem is. A magyar csapatból elsősorban Toldi, Gyetvay és Tátray játszottak jól.

A két csapat így állt fel:

Ferencváros: Háda — Tátrai, Szolka dr. — Magda, Sárosi III., Lázár — Tanczos, Kiss, Sárosi dr., Toldi, Gyetvay.

Bologna: Ferrari — Pagotto, Ricci — Maini, Andreolo, Corsi — Biavati, Sansone, Puricelli, Andreoli, Reguzzoni.

A Ferencváros már a 2. percben megszerezte a vezetőt. Kiss kiugratta Toldit a védők között, aki futtában bombalövéssel küldötte hálába a labdát. A következő percekben kétszer egymásután jó helyzet adódott Gyetvaynak, akiknek lövéseit azonban a kapus fogta. A Ferencváros állandóan támadásban volt, a Bologna inkább védekezésre rendezkedett be. A 15. percben Puricelli fejese foglalkoztatta Hádat. A 17. percben Sárosi dr. majd a 21. percben Toldi bombái süvítettek kapu felé. Most az olaszok is feljöttek. A 25. percben Reguzzoni fölé lőtt, majd Puricelli kapufalövése fagyasztotta meg a Ferencváros-hívőkben a vért. A 42. percben

esett az egyenlítő gól. Biavati gyors lefutása után a labda Puricellihez került, aki a védő Hala felett a hálába vágta.

A második félidőben a Ferencváros nagy kedvvel fektet a játékba és káprázatos akciókat vonultatott fel. Később a játék ellaposodott. A 19. percben Tanczos szögletugrása után Kisshez került a labda, ez Toldihoz járt, aki mintegy husz méterről megtorpedozta azt, úgyhogy az olasz hálába vágódott. A 30. percben Toldi ismét hatalmas lövéget eresztett meg, de most a kapus helyén volt. A Ferencváros ettől kezdve ellenállhatatlan lendülettel ostromolta az olasz kaput. A 39. percben Kiss Toldi elé játszott, aki 3:1-re alakította az eredményt, két perccel később Toldi újabb bombája bebiztosította a Ferencváros döntőbe jutását.

A mérkőzés végén a közönség tomboló lelkesedéssel ünnepelte a Ferencváros játékosait, akiket vállain vitt le a pályáról.

Ujrajátszák a Cement-Barkochba ligadöntőt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Barkochba—Cement 1:1 (1:1, 0:0, 0:0). 500 néző, bíró: Stanciu. Az északi liga bajnoki címéért erős küzdelmet folytatott a két csapat. A mérkőzés eredménye az adott körülmények között, megfelel a játék képének. Az első félidőben a szatmáriak, szünet után a tordai cementesek voltak frontban. A meghosszabbítás alatt késhegyig menő gyilkos küzdelem alakult ki, de a győzelmet jelentő gólt egyik csapatnak

sem sikerült megszereznie. A mérkőzés ma, hétfőn délután 6 órakor a városi sporttelepen megismétlik. A szatmári zsidócsapat érte el a vezetőt. A tordai védelem a 13. percben a büntetőterületen belül szabálytalanságot követett el. A megítelt 11-esből Farkas juttatta hálába a labdát. A tordaiaknak csak a 42. percben sikerült egyenlíteni, amikor Sántha éles lövését a szatmári kapus nem tudta védni.

Julius 22—23-án:

MSE-KAC uszó- és vízipólóreváns Kolozsváron

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A KAC uszó-szakosztálya július 22—23-án, szombat és vasárnap rendezte a már hagyományossá vált MSE—KAC uszó- és vízipóló versenyt. A versenyen férfi, ifjúsági, hölgy, hölgy ifjúsági és gyermek számok szerepelnek:

Férfi számok: 50, 100, 200, 400 m. gyors, 200 m. mell, 100 m. hát, 3x100 m. vegyes és 4x100 m. gyorsváltók.

Ifjúsági számok: 50, 100 m. gyors, 100 m. mell, 100 m. hát, 3x50 m. vegyes és 4x50 m. gyorsváltók.

Hölgyszámok: 100 m, 200 m, 400 m, gyors, 100 m, 200 m. mell, 100 m. hát, 3x100 m. vegyesváltó.

Unirea Tricolor a nemzeti bajnokságban

(BRASSÓ.) Unirea Tricolor—Gloria CFR Galac 2:0 (1:0). 2500 néző, bíró: dr. Morar. A két csapat izgalmas és kemény harcot vívott a nemzeti bajnokságba jutásért. A bukaresti csapat megérdemelten győzött és ezzel ösztön kezdve a nemzeti bajnokságba játszik. Az első gólt a 14. percben érte el az Unirea Tricolor Dumitrescu révén. A galaciak egyenlítési kísérlete meddő maradt. A második félidőben váltakozó játék után, befejezés előtt egy perccel állították be a végeredményt a bukaresti Kovács révén.

Jó eredmények a temesvári ILSA uszóversenyén

(TEMESVÁR.) Az ILSA uszóversenyén az MSE teljes gárdájával vett részt. A két egyesület uszójának mérkőzése jó eredményeket hozott. 100 m. gyors: 1. Pállók ILSA 1 p 0.4 mp, 2. Kelemen MSE 1 p 0.44 mp, 200 m. mell: 1. Aranyosi MSE 3 p 17.2 mp, 2. Bohunitzky ILSA 3 p 18.8 mp, 200 m. gyors: 1. Kelemen MSE 2 p 27.5 mp, 2. Bohunitzky ILSA. A Vízipóló: MSE—ILSA 4:3 (4:1). A marosvásárhelyiek nagy küzdelemben harcolták ki a győzelmet.

Hölgyifjúsági: 50 m. mell, 50 m. gyors.

Gyermek számok: 50 mell, 50 m. hát, 50 m. gyors.

Vízipóló: MSE—Kolozsvár kombinált, MSE—KAC.

Mint ahogy a két egyesület ma az ország uszósportjában a vezetőhelyet foglalja el, a találkozás igen érdekes sportesemény számba megy és városunk közönségének újra alkalma lesz az uszósport szépségében gyönyörködni, annál is inkább, mert új országos csúcsok felállítására van kilátás.

A versenyre az MSE uszói kívül meghívták a Mures, Universitatea és a többi helybeli egyesület uszóját is.

29:15 pontarányban a németek nyerték a magyarok elleni uszómérkőzést

(BÉCS.) A német—magyar uszóviadal a német uszók 29:15 pontarányban nyerték meg. A magyarok a verseny második napján sem tudtak egyetlen számban sem győzni. 100 m. hát: 1. Schlauch német 1 p 0.94 mp, 2. dr. Lengyel magyar 1 p 1.36 mp, 100 m. gyors: 1. Fischer német 59.6 mp, 2. Eleméri magyar 1 p 0.1 mp, 1500 m: 1. Ahrendt 20 p 31 mp, 2. Vörös magyar 20 p 47.2 mp. Toronyugrás: 1. Weiss 129.62 pont, 2. Hidvéghy 121.22 mp. A nemhivatalos német—magyar vízipólómérkőzést a németek 3:2 (2:0) arányban nyerték meg. Schulte (2) és Schneider góljaival. A magyar csapat góljait Kislegi dobta.

SZEDÜLETES EREDMÉNYEK. KÉT VILÁGCSÚS A NÉMET—OLASZ ATLÉTIKAI VIADALON. Milánóból jelentik: A kétnapos német—olasz atlétikai viadal káprázatos eredményeket hozott, két világcúscs is megdőlt az atléták vetélkedésében. Eredmények: 200 m: 1. Mariani olasz 21.2 mp. Olasz csúcs. 2. Seuring német 21.2 mp. 1500 m: 1. Mehlose német 3 p 53.2 mp, 2. Jakob német 3 p 54.8 mp, 10.000 m: 1. Sjakov német 31 p 23.4 mp, 2. Beviacqua olasz 31 p 25.4 mp, 400 m. gát: 1. Hölling német 52.6 mp, 2. ...

met 63.81 m, 2. Büsse német 62.07 mp, kalapás vetés: 1. Blask német 56.32 m, 2. Storch német 53.96 m, magasugrás: 1. Langhof német 190 cm, 2. Gehmert német és Campagner olasz 190 cm, hámasugrás: 1. Koch német 14.53 m, 2. Bidi olasz 14.15 m, 800 m: 1. Harlig német 1 p 46.6 mp, Világcsúcs. 2. Lanzi olasz 1 p 49 mp. Olasz csúcs. Távolugrás: 1. Maffei olasz 758 cm, diszkoszvetés: 1. Wotapek német 51.53 m, 100 m: Seuring német 10.4 mp, 400 m: 1. Harlig német 46.7 mp. Német csúcs. 2. Lanzi 46.7 mp. Olasz csúcs. 110 m-es gát: 1. Graw német 14.8 mp, súlydobás: 1. Krispe 16.21 m, 4x100 m: 1. Németország 40.6 mp, 80 m-es női síkfutás: 1. Tesloni olasz 11.5 mp. Világcsúcs.

Új magyar csúcs a 3000 méteres akadályfutásban. Budapestről jelentik: Az UTE atlétikai versenyének kiemelkedő eredményét Hires érte el a 3000 méteres akadályfutásban, amelyben megjavította a magyar csúcsot. A verseny győztesei: 3000 m. sík: Rátonyi 8 p 44 mp, 100 m: Sir 10.8 mp, 200 m: Görköi 21.9 mp, 3000 m-es akadály: Hires 9 p 33.2 mp, magyar csúcs. 4x100 m: BBTE 42.4 mp.

Rádió

KEDD, július 18.

Bucuresti. 7: Reggeli torna, rádióhírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadók. 7.45: A műsor befejezése. 12: Lemezek. 13: Hírek, időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vízállásjelentés. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek. 14.30: Lemezek. 15: Hírek. 15.10: Aktuális előadások. 19: Szimfonikus táncok. 20.20: Szerzői est. 22: Hírek. 22.15: Románok. 22.40: Táncczene. 23: Hírek — 23.15: Hangverseny.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éternd. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. — 13.10: Zenekar. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Mese. 17.45: Hírek. 18.10: Előadás. 18.40: Magyar nőiák cigányzenével. 19.50: Hangszerbemutató. 20.15: Hírek. 20.25: Zongora és gondonka-szonáta. 21: „Székhámos társaság”, vidám zenés hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Gyalogezred. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Beszéljünk magyarul

Beszéljünk magyarul és ne használjunk idegen szavakat. ha megfelelő jó magyar kifejezésünk van. Ime a példák: Kópíroz — másol, utánoz, majmol; invesztál — beruház, ráfordít; inficiál — fertőz, megbetegít; fuccs — beadta a kulcsot, vége, odalett; frocliz — mérget, ingerel; explicál — taglal, fejteget, magyaráz; dorgatórium — lehorlás, korholás, megpirongatás; progressziv — fokozatos; abszolute — egyáltalán; spájz — élelkmara; hall — előcsarnok; lichthoff — világítódudvar; sámli — számla; partelli — állkendő; mider — fűző; luftballon — léggömb; propeller — csavargőzös; spiccer — jellem; svung — lendület; portopée — kardbojt; spektrum — színkép; dialektus — nyelvjárás.

Használjuk mindig a tá és szép ma-

Játékbárlang egy los-angelesi konzulátuson

(NEWYORK.) Eugene Biscailuz, Los Angeles városának sheriffje hivatalos kérdéssel fordult Cordell Hull külügyminiszterhez, amelyben felvilágosítást kért arra vonatkozólag, vajjon a nemzetközi jog lehetőséget nyújt-e arra, hogy az egyik nyugatindiai köztársaság losangelesi konzulátusán működő kártyabárlangot szétrobbantsák. A sheriff beadványában elmondja, hogy a konzulátuson lejátszódó különös események már hosszabb idő óta felkeltették a sheriff embereinek figyelmét. Amikor első ízben láttak pompásan pompásabb autókba szállni ékszerrel, kel dusan megrakott hölgyeket és frakkos urakat: a detektívek nem találtak benne semmi különösét. Amikor estéről estére megismétlődtek ugyanazok a jelenetek, mégis gyanakodni kezdtek, mert valószínűtlennek találták, hogy a konzul minden este estélyt adjon. A sheriff nyomozást rendelt el és emberei csakhamar azzal a hírrel tértek vissza, hogy a konzulátus helyiségeiben bárt és tánc helyiséget nyitottak, egy hatalmas teremben pedig valóságos játékbárlangot rendeztek be. A „vendégeknek” meghívót kellett felmutatniuk a kapuban, ha azonban egy öt dolláros nyomtaték a portás kezébe, akkor meghívó nélkül is bebocsátást nyertek. A nyomozás adatai alapján a sheriff jelentést tett a területi államügyésznek, de a főügyész közölte vele, hogy illeték telen ebben az ügyben eljárni. A sheriff végigjárta Los Angeles valamennyi hatóságát, mindenki illetéktelennek találta magát és végül is a washingtoni külügyminisztériumhoz utasították. Így született meg a sheriff levele, amelyben egyenesen Cordell Hull külügyminiszterre kért tanácsot. Hull külügyminiszter azonnal válaszolt is a levélre és sürgősen figyelmeztette a sheriffet, nehogy bármit is tegyen a konzulátus ellen, mert ezért három évi börtön várna rá, nem is beszélve sok-százezer dolláros kártérítésről.

Halála után esküdött egymásnak hűséget egy japán jegyespár

(HONGKONG.) A tokiói újságok ritka érdekes esküvőről adnak hírt, amely rendkívül jellemző a japánoknak az életre, a halálra, a hősiességre és a házasságról alkotott felfogásra. Moji sziget sziklás partján resides esküvői szertartás keretében adtak össze — egy halott párt, egy fiatal leányt és egy fiatal embert, akik a maguk furcsa módján mindketten hősi halált haltak és esküvőjük alkalmával a halálban örökre egyesültek.

A vőlegény Jiro Ecoe káplár volt, aki még májusban a szücsaui ütközetben esett el. A fiatal tartalékos katona harcban vonulása előtt eljegyezte fiatalkori pajtásnőjét, Joshiko Inoujét, a déljapán szénbányatársaság igazgatójának leányát. Amikor Joshiko értesült vőlegénye hősi haláláról, kétségbeesésében végiglatogatta a déli japán sziget valamennyi templomát és naponta erősödött az a meggyőződése, hogy vőlegényével a halálban kell egyesülnie. Elhatározta, hogy megölje magát. Jiro el este után tíz napra megvált életétől Joshiko és szülei japán módon elhamvasztották holttestét. A tragikus sorsu leány levelet hagyott hátra, amelyben azt kérte, hogy miután a halálban egyesült vőlegényével, mindkettőjük hamvait szenteljék be a házasság szertartásával és temessék őket egymás mellé.

A különleges esküvőre a papok olárt állítottak Moji sziget sziklás partjára és a buddhisták és a sintoisták egy más mellett végeztek a nem mindennapi szertartást, amikor a közös a japán hős hamvaival megérkezett Kinából. A hősi halott káplár hamvvedrét nagy ünnepséggel helyezték menyasszonya hamvai mellé az oltárra. A buddhista papok felolvasták a Sutrát, mire a sintoisták megszólaltatták gongjaikat és halk imába kezdtek. Az oltár piros esküvői díszben pompázott és terítőjén sok ajándékot és áldozati adományt helyeztek el.

Igy lett a japáni jegyespárból halála után házaspár és így került közös sírba a hős Jiro Ecoe káplár és a szép Joshiko Inouje.

Nem a pécskal,

hanem a kolozsvári cigánysoron nagy most a sírás-rívás. Nem haldoklik ugyan a vajda, de a cigány számára valósággal halált jelent az, amikor kénytelen kezéből letenni a hegedűjét. A nótáfa az ő szíve-lelke. Azon keresztül mondja el minden örömét és bánatát a világnak és azon keresztül tudja a hallgató szívét és lelkét megfogni. Sajnos, most a kolozsvári népzene — ahogyan kissé keresett meghatározással nevezzük a cigányt — hosszú he- tek óta kényszerűen csak halódnak. Fogynak, sápadognak, hervadoznak, mint a lehullani készülő virágok. A hurok nem zengenek, a hegedű kiesett a kezükből és a mindennapi kenyér előteremtése, amelyet eddig, édes-bus nótaszóval, muzsikával ugyahogy meg- teremtetek maguknak, ma hihetetlenül nehézé vált a számukra. Az új adóren- deletek miatt nincs most cigánymuzsi- ka a kolozsvári vendéglőkben és ká- véházakban. Szegény muzsikásokra na- gyon is rájár a rud. Eddig egész életük- ket kitöltötte a zene. Aztán jött a meg- boldogult furcsa és felszög muzsika: a jazz, amely hosszú évekig fájdalmasan háttérbe szorította a talán még nem is egészen népi eredetű, de mégis csak né- pies jellegű muzsikát, hogy a hegedű, a cimbalom, a kis és nagybőgő helyét el- foglalják a szaxofon, a zongoraharmo- nika, az ukulele, a pizston, a benzso, az éneklőfűrés és a többi különösebbnél- különösebb és az igazi zeneszeretők szá- mára idegenebbnél-idegenebb hang- szerek.

Ez volt az első súlyos csapás a né- zenészekre, hiszen a jazz zenekarok las- san mindinkább kiszorították őket a he- lyükből és a régi híres, magyar cigány- muzsika, amely Berkes Bélákat, Pong- rácz Lajosokat, Kóczé Antalokat, So- vánska Nándorokat, Rácz Palikat stb. adott, a magyarságnak lassadán kényszerűen sorvadozott. Hősies birkó- zás volt az, amelyet a cigánymuzsika önvédelemért folytatott a jazz-muzsi- kával és most már elégtétellel lehet megállapítani, hogy a küzdelemben a népies zene maradt felül. A jazz-örü- let szerte a világon mulóban van és mindenütt egyre diadalmasabban nyo- mul újra előre a népi és népies zene. A cigányok bátor erőfeszítése a maguk életének biztosításáért azonban még mindig nem ért véget. A legújabb adó- rendelkezés nyomában pedig rendkívül súlyos helyzet elé kerültek. Némaságra kényszerültek a nyirentyűk, elhall- gatott a nóta és az öreg-fiatal muzsi- kusok sokszor nézik szomorú szemmel a hegedűt és a hallgató hurokat, ame- lyekről úgy szeretnék ismét felhessen- teni a hol vidám, hol keserű dalokat.

Megpróbáltatott, súlyos helyzetük- ben a társadalom rokonszenvének és támogatásának az eddiginél sokkal fo- kozottabb mértékben kellene megnyil- vánulnia. Hiszen talán senki sincs, aki nem dalolgatott, vagy ábrándozgatott a magyar nóták mellett, nem hallgatott kedves szerénadot, vagy nem táncolt tüzes táncokat, amelyekhez ezek a fu- rcsa sötétarcu, de szívükben mindig kö- zel álló nóta-emberek húzták a talpalá- valót. A társadalom meleg, támogató rokonszenvének és a hatóságok megér- tő méltányos elbírálásának kellene va- lamiképpert megtalálnia a megfelelő megoldás útját, hogy a kolozsvári közel 150 népzene-sz-család ne kényszerüljön örök némaságra és további még retten- tőbb kenyérküzdelemre a mindennapi betető falatért. Egy kis jóakarattal és méltányossággal bizonyára meg lehet- ne találni a kivezető segítség módját és útját és vissza lehetne adni az elszo- morodottszerű cigányok kezébe a vo- nót, a cimbalomütőt, a nyirentyűt és is- mért meg lehetne telíteni szívüket a nóta messzehangzó, boldogító öröme- vel. Ők szegények ezt várják, mi ne- künk pedig nem lehet más kötelessé- günk, minthogy segítsük álmaik újbóli megvalósulásában.

Hogyan lehet géppel mérni az emberi tehetséget?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Nem is olyan régen még miszticizmus gyanánt hatott minden, ami a lélekkel volt összefü- gésben. De ma már reális tudomány ta- nitja és vallja az emberi lélek legrej- tettebb zugában található és fejlődő változásokat, hogy különböző nyulvá- nyai és ágazatai vannak a léleknek, amelyeket fejleszteni vagy csőkevénye- síteni lehet és ezt száz meg száz kísér- leten szerzett tapasztalat bizonyítja.

Az emberi lélekkel foglalkozó tudó- mány sok ága közül legfejlettebb a psi- choanalízis és a pszihotechnika. De míg az előbb az ösztönök, indulatok, gátlá- sok legrejtettebb fészkeibe hatol és cél- ja kiküszöbölni mindazt, ami zavarja és beteggé teszi a lelket keresztül az embert, — addig az utóbbi az egyén- ben bizonyos helyzetekben kiváltódó hatásokat figyel meg és ezeket igyek- szik gyakorlati célokra felhasználni. Nem boncolgatja és nem mérégeti a mély és összetett lelki térfigyelmet, csak a könnyebben, külsőleg is hozzáférhető felületet vizsgálja és megállapítja, hogy bizonyos gyakorlati kérdések minősé- gileg való megoldása milyen helyre osztja és állítja az embert. Ennek az elvnek alapján hozták azt a törvényt is, mely szerint csak azt az egyént ve- szik fel az iparágak üzésébe s így mun- kakönyvet, majd mesterkönyvet is csak az kap, aki megfelel azon foglalkozási ág követelményeinek, amelyet megta- nulni és folytatni akar. Ezt az „Institutul Psihotechnik” a tehetségkutató in- tézet dönti el.

Ahol a tehetséget vizsgálják

A Regál-ucca elején levő „Institut Psihotechnik” egyik igazgatója, dr. Tudor Arcan professzor készséggel ad- ja meg a szükséges felvilágosításokat. Francis Galton volt az első, aki foglal- kozni kezdett ezzel az új tudományi ág- gal, de a tökéletesítés szinte nagyobb hírnevet biztosít Alfred Binetnek. Kö- vetőik tömegesen akadtak, kik közül leghíresebbek a belga A. G. Cristiaens, Simons, a német eredetű Amerikában letelepült Hugo Münsterberg, Camus és Nepper, Valter Moede, Piorkovski és az olasz Gamelli.

Az első kísérlet 1903. táján történhe- tett, de a világháború kellett ahhoz, hogy mint annyi sok más tudományág, ez is kifejlődjék.

Hogy tisztában legyünk azzal, mi- lyenformán történik a tehetség vizsgá- lata, körülvezt az épületben Arcan professzor.

Az első dolog, amit az önként jelent- kezőnek, vagy a törvény által ide utalt jövőendő mestereknek meg kell tennie, az, hogy a titkárnál bemondják adatai- kat. Ezután következnek a vizsgálat, amely három részből áll: pszichológiai, pszihotechnikai és orvosi.

A pszichológiai vizsgálat kérdésekből áll. Milyen pályát, mesterséget akar megtanulni? Miért akarja ezt és nem másikat? Mondta-e valaki, vagy rábe- szélte? Nem-e kényszerítették-e? stb. Kérdőíveket osztanak ki, amelyekre vá- laszolni kell. A kérdések, habár egysze- rűek, mégis kiterjednek a lélek leg- egyenibb megrendüléseire is. Itt termé- szetesen sok függ az illető őszinteségé- től is. De a válaszolók rendszerint nem is sejtik, hogy mit és mennyit árulnak el magukból a feleletekkel. Jól érzi ma- gát társaságban? Szereti a vihart? stb. Ilyen a legtöbb kérdés, de az adott 100—150 válasz a gyakorlott psziholó- gusnak tiszta képet nyújt.

A pszihotechnikai vizsgálat

Ezután következik a pszihotechnika. Először egyenként, majd csoportosan vizsgálják, vagy inkább vizsgáztatják a jelölteket. Különböző készülékek álla- nak rendelkezésre, melyeket már sok- ezer egyénen kipróbáltak és így állitot- ták össze a vizsgálat anyagát. Erre a célra testek (test-próba) és gépek szol- gálnak.

A laboratóriumban sok érdekes dol- got találnak. A testek összerakható kis fa, vagy acél darabok, nem síkban kü- lönböznek azoktól a vásári holmiktól, amelyeket türelemjátéknak neveznek.

Az igazgató biztatására én is megpró- bálom. Mintha játék lenne, úgy bele- feledkezem abba, hogy hét-nyolc kis vízszintes és függőleges acélrud ide-oda tologatásával kiszabadítsam a kilence- diket. Hogy ez komoly dolog volt, hogy vizsgáztam, csak akkor tudom meg, mi- kor a kísérlet végén a stopper-óra hal- kan kattánva megáll.

Különböző, szinte ravaszszággal meg- szerkesztett készülékek vizsgálják ér- zéksszerveink finomságát.

Két vékony acéllemez van egymásra csuszátva, erre a mutatóujjat kell rá- tenni és huzogatni előre-hátra, a két lemez egymásra csuszátásával képző- dött él mindinkább simábbá lesz — míg egészen simának érezzük. Ez a ta- pintás finomságát dönti el.

Látásunk, hallásunk, figyelő képessé- günk, súlyérzékünk mind vizsgázik. Kipróbálják, hogy két kézzel egyszerre milyen erőt és ügyességet tudunk kifej- teni.

Az igazgató arról is felvilágosít, hogy eleinte csak a repülő és autóvezetők részére állítottak össze vizsgálati anya- got, később a telefon- és távirókezelők- re, míg ma már minden foglalkozási ágra való hajlam vizsgálati anyagát felöleli az új tudomány.

Minden kísérlet elvégzése után fel- jegyzik az eredményt. Itt nem csak a

minőség számít, hanem az idő is, amit a stopper-óra szorgalmasan mér.

Megfelelő ember, megfelelő helyre Feltesszük a kérdést az igazgatónak:

— Mit csinálnak azon esetben, ha a vizsgálat alatt álló egyén képességeit más pályára találják alkalmasnak és nem arra, amit választott és amihez ragaszkodik?

— Gyenge szuggerralással próbálunk segíteni a dolgon, ami legtöbbször si- kerül is. Másik esetben gyakran előfor- dul az is, hogy a pszihotechnikai vizs- gálat eredménye alkalmasnak találja bizonyos pályára, de az orvosi vizsgálat az ellenkezőjét állapítja meg. A leggya- koribb példa: a varrónőnek készülő mi- den szükséges képességgel és tehetség- gel rendelkezik, de a szeme, vagy tü- deje gyöngye. Így hát újból kezdjük a vizsgálatot és más pályákra — amit a orvosunk ajánl — utaljuk az illetőt. Mert célunk az, hogy a megfelelő em- bert a megfelelő helyre állítsunk.

Ez az egész tudomány mindezt a célt szolgálja.

Hogy az egyén, mint termelő erő miképpen illeszkedik be a termelési fo- lyamatba, — ez a fejlődés és a munka- teljesítmény szempontjából nagyon fon- tos és időszerű ma, amikor egyre fej- lődik a céltudatos kiválasztás elve a termelésben is, szerte az egész világon.

És talán, ha mindenki azon a helyen fog állni, ahova képességeinél és haj- lamainál fogva való, rendezettebb és meglehetősebb lesz a társadalom.

D. Jagamos Lili.

A THALIA MOZGOBAN

Keddtől az idei szezon két leghatalmasabb slágere.

1. Sencrita

Jeanette Mac Donald és Eddy Nelson világfilmje, minden idők legszebb ope- rettje.

2. Oroszország lángokban!

(ALEXANDER NEWSKY)

A szovjet filmgyártás remeke. Oroszország felszabadítása az idegenek igája alól. Músor előtt a legújabb Fox és Metro híradók. Ma, hétfőn utoljára: DEANNA DURBIN és ARZENE LUPIN.

Sikerül-e idén nyáron rádió- üzenni a Marsba?

Sizméteres hullámokkal kísérleteznek

(LONDON.) Az angol rövidhullámu rádióamatőrök száza már hetek óta a legnagyobb izgalomban élnek. Izgal- muk oka az, hogy az idén a Mars boly- gó „alig” 58 millió kilométerre fog jár- ni a Földtől. Az angol rövidhullámu rádióamatőrök azt remélik, hogy a Marsról rádióüzenetet küldenek a Földre, másrészt az őt kontinensen dolgozó földlakóknak sikerül érintkezésbe lép- ni a Marslakókkal.

A Mars 15 esztendeje nem járt ilyen közel a Földhöz. 1924 augusztusában, amikor a rádiózás még gyermekcipő- ben járt, más sokszáz lelkes rádióama- tőr ült egész éjjel a gépénél, lesve, hogy sikerül-e felfognia a Marsról érkező esetleges jeleket. Ötvennyolcmillió ki- lóméter óriási távolságnak tűnhetik fel, de a rádióhullámok ezt a fantasztikus távolságot három és fél perc alatt tud- nák áthidalni, úgy, hogy legalább elmé- letben meglenne a lehetősége, hogy a Föld érintkezésbe lépjen a Mars-sal. Az angol rádióamatőrök vezetője szerint a tizméteres ultrarövid hullámhossz len- ne a legalkalmasabb a bolygók közti rá- diózás megvalósítására. Az egyik kiváló angol rádióamatőr, akinek állomása jele G6BW, elmondta azt is, hogy több tár- sával egyetemben megpróbálkozott már 10 méteres hullámhosszon üzenetet kül- deni a Mars-lakóknak.

Választ ugyan nem kaptak, de tud- ják, hogy leadásaik áthaladtak a Hea- viside réteg félelmetes híré E rétegén is. A leadásoknak itt azután nyomuk veszett. Tulságosan optimisták lenné- nek, ha azt állítanák, hogy üzenetüket megkapták a Marson, de mindenestre egész nyáron folytatják a kísérleteiket és különösen július 23-án dolgozik va-

lamennyi rádióamatőr a 10 méteres hullámhosszon, mert ekkor lesz a Mars a legközelebb a Földhöz.

Tizenöt év előtt, amikor 1924-ben a Mars szintén igen közel járt a Földhöz, egy vállalkozó szellemű angol rádió- táviratót adott fel a Marsba. Az angol posta vállalta a rádiógramm leadását és szavankint másfél shilling rádiótá- virati díjat szedett be a sürgönyért. Az angol posta a díjnyugtán megjegyezte, hogy: „A kézbesítésért felelősséget nem vállalunk.”

Az idén az angol posta rem vállal ha- sonló rádióleadásokat, mert arra az ál- láspontra helyezkedtek, hogy az angol posta nincs érintkezésben semmiféle bolygóval. A rádióamatőrök számának nagy emelkedése és az egyre tökélete- sedő amatőrfelszerelések feleslegessé teszik a posta bekapcsolását.

Az angol rádiótársaság, a BBC, nem tesz kísérletet arra, hogy a Marssal érintkezésbe lépjen, de vezetője meg- jegyezte, hogy „igazán nagyon elha- markodott dolog lenne, ha valaki azt állítaná, hogy nem lehet a Marssal rá- dióösszeköttetést teremteni.”

Tizenöt esztendő előtt is voltak már rádióamatőrök, akik primitív gépek- kei üzeneteket küldtek a Marsba. Kü- lönböző vélemények szerint a 30.000 méteres hullámhossz lett volna a legal- kalmasabb a Mars elérésére. A tudó- mány azóta már megállapította, hogy ilyen hosszú hullámok nem is tudnak áttörni a Föld és a Mars közötti levő ionizált rétegeket. A mai rádióamatő- rök az ellenkező végletbe csaptak át, amikor 10 méteres ultrarövid hullám- hosszban próbálnak érintkezésbe lépni a Marssal.

Apróhirdetések

APRÓHÍRDETÉSI ÁRAINK: Szavanyként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej. Jelíges és cím nélküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózási jelíges leveleket továbbítunk és csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznapi megjelenésre csak délelőtt 10 óráig veszünk fel.

VILLANYONDOLALÁS, hullámos, minden kellemetlen érzéstől mentesítve, 8 havi garancia, 150 lejtől. Nizza-hölgyfodrászat, Cal. Reg. Ferdinand 30. (6743)

GYERMEKKOCSIRA van szüksége? Gyári árban beszerézheti Premier gyermekkocsi gyárban, Cluj, Str. Anton Pan 6. (T2434)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyveskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj. Cal. Regele Ferdinand 114. (T2273)

NE adja el arany- ezüst tárgyait, csakis Szilágyi ékszerésznek, Str. Reg. Maria 7. mivel a beváltás a bukaresti legmagasabb napi árfolyam szerint folyósíttatik. (T2276)

NE VEGYEN HASZNÁLT gyermekkocsi, azért a pénzért utat vesz Kiskoru fog házban, Str. Fabrica de Zahăr 47. (685)

SÜRGŐSEN eladó Str. Take Ionescu 4. számú ház, áll 3 szobás, komfortos lakásból, elutazás miatt. Érdeklődni: Str. Lutoase 5. (627)

NYÁRI férfi- és gyermekingeket minden elfogadható árban elárúsítunk. Weitzner, Str. Matei 2. (817)

MODERN tele és topolya hálók, konyha berendezések, festett butorok olcsón beszerezhetők. P. M. Viteazul 34. asztalosnál. (748)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat veszünk, igen nagy választékban olcsón eladók. Grünfeld, Reg. Maria 14. (609)

ELADÓ 5-6 lóerős petróleum fűtőgép, teljes üzemképes állapotban, Havas-nénál, Targumures, Aurel Vlaicu 25. Mészárosnál. (VT2463)

OLCSÓER eladó kis telek, közel a belvároshoz, építkezésre is nagyon alkalmas. Str. Minerilor 16. Értekezni: Pávy, Str. Cicio Pop 178. (827)

VEZSEK kifogástalan állapotban lévő téglaprést, készpénzzel. Cim: Nagy Péter, Dej. (VT2475)

PÁLINKAFŐZŐ üst teljes felszereléssel 530 liter űrtartalmu, alig használt állapotban, kristályvíz töltőgép motorhajtós, átszerelhető kézi hajtásra és szódavíz töltésre teljesen jó karban olcsón eladók. Singer Mór, Dej, Eugen Ilosvay 5. (VT2479)

JÓLBEVEZETETT vidéki fűszerüzlet forgalmas helyen, teljesen berendezve lelépés nélkül, családi okok miatt sürgősen átadó. Ugyanott furniós hálószoba butor egy Standard teles radio 938. tip. eladó. Cim a kiadóban. (VT2478)

FIGYELEM, ócska ruhákat, télikabátokat veszünk, eladók, házhoz megyek. Str. Memorandului 4., kapu alatt. (866)

ELKÜLTÖZÉS miatt eladó ebédő berendezés, fehér garderober szekrény és különféle butorok. Str. Berthelot 7. (881)

TUZIFA: I. búkkhasáb ölle és vagon-tételben olcsón beszerezhető. Lázár fatermelő, Str. Baritiu 28-a. (909)

KÉSZ női fehérnemű és fehérnemű anyagok nagy választékban „Acord”. Radu 9. Óvárban. (920)

ELADÓ szép ribizli és eltenni való barack. Str. Donat 44. (923)

ÓCSKARUHÁKAT és télikabátokat ma gas árban veszünk. Házhoz is megyek. Grünfeld, Str. Memorandului 6. (957)

ELADÓ modern gyölkér francia és két ajtós hálók, ebédlők, gyönyörű kombinált szobák minden elfogadható árért műasztalosnál. Str. Moldovei 17. (589)

14-es Astra motor, egy Victelle cséplő 900-as, 1000-es Hoffer eladók. Str. Mărăsești 46. (V991)

SIREMLÉKET, nagy fekete gránit obeliszket keresek megvételre. Ajánlatokat „Gránit” jelígre a kiadóba kérek. (988)

TEJESÜVEGEK, pasztörözött üst, jégszekrény jutányosan eladók. Megtekinthető: Reg. Ferdinand 115. házmesternél. Közve titót díjazok. (987)

ÖNEMETSTILU ebédő és zongora olcsón eladó. Str. Bolinteanu 6-b. (986)

ELADÓ központban 4 lakású 12 szobás bérház, Évi jövedelme 80 ezer, ára: 320 ezer készpénz és 200 ezer adósság. Biroul Increderea, P. Unirii 18. (999)

5000 drb

selyem, szövet, vászon és mosóáru

maradékot félárban

árúsítunk. Saját érdekében tekintse meg kirakatainkat.

RECLAM-áruház

C. Regele Ferdinand 25., főpostával szemben.

MODERN dióhálók, kombinált szekrények, lakkesziszolt konyhák olcsón eladók. Cal. Victoriei 25. asztalos. (1001)

ELADÓ egy pár 2 éves, jó házőrző farkaskutya és egy 6 hetes him kölyök eladó. Ajánlatot Farkaskutyá jelígre. (1002)

12 éves bevezetett virslis sátor eladó, vagy kiadó. Érdeklődni Str. Dragalina 52. (1007)

KERESEK megvételre egy jó kis gyalupadot és szorítókat. Str. Aurel Vlaicu 1. ajtó 5. (1010)

ELADÓ fehér kihuzós ágy, matrác és pokróc. Str. Paris 22. (1011)

ELKÜLTÖZÉS végett eladók: ebédő heverő, klubgarnitúra, ócskaruhák, szekrények. Str. Pasteur 10. (1013)

SÜRGŐSEN eladó egy ház Irisz-telep. Str. Napoca 23. (1016)

HASZNÁLT cserepet vesznek. Reg. Maria 32. (1022)

OLCSÓN eladó 4 drb. ablak 140x150. Str. Gen. Poetas 11-a. (2486)

EGY 900 új típusú Hoffer cséplőgép Hanomag Diesel traktorral, teljes felszereléssel, családi ügy miatt sürgősen eladó. Nagy Péter, Dej. (VT2488)

ÁLLÁST KERES

HÁZVEZETŐNŐNEK idősebb urinőhöz vagy urhoz mennék, vagy anyahelyettesnek szerény fizetésén „33 éves” jelígre a kiadóba. (675)

NAGY gyakorlattal bíró nőtlen soffőr állást keres. „Teherautóra is” jelígre. (782)

FIATAL mindenestől, szobalányt 2 tagu családhoz felvesznek Tordán. Frenkel sorsjegyiroda, Turda. (V 2464)

VENDEGLŐT (vagy vezetését) százalékra óvadékkal átvinnék fürdőhelyre, vagy vidékre, esetleg fizetőnek mennék. Levelek Frenkel sorsjegyiroda, Turda. (VT2474)

PAPLANVARRÁST foltozást, fehérnemű varrást olcsón vállalok. Házhoz is megyek. Űrmösyiné, Str. Basarabia 2. (859)

KELMEFESTŐ segéd állást keres, vidékre is. Cim a kiadóban. (V989)

MEGBIZHATÓ nő takarítást vállal lakás, kósz ellenében. Cim a kiadóban. (979)

38 éves özvegy urinő házvezetőnő állást keres kifogástalan perfekt minden háztartási munkában, vidékre is megy. Házvezetőnő, Bala Mare, Str. Giskelor 6. (V1019)

ÁLLÁST KAPHAT

PERFEKT gyors és gépirő tökéletes német és román-magyar nyelvtudással cluji nagyvállalatnál állást nyerhet. Háromnyelvű ajánlatokat Cluj, Casuța Postală 135. (768)

SZÓDAVIZ gyártó mesterkönyves szakértőt keresek. Fabrica de ghiță Dej. (V T 2466)

SZABÁSZNŐ kerestetik gyermekruhához Bukarest részére. Jelentkezni Kardos-nénál, Str. Văii 3. (914)

KERESEK egy kisegítő butorasztalost állandó munkára. Str. Moldovei 17. (998)

ÖNÁLLÓ fűszerességét 20 ezer lej óvadékkal felveszek. Cim a kiadóban. (965)

GÉPIRŐNŐT keresek, ki jól gépel, több munka lemásolására. Ajánlatot „Gépirőnő” jelígre a kiadóba. (1003)

PERZSASZÖVÉSHEZ bogozó és tanuló leányok felvételnek. Str. Oituz 13. (1005)

NŐI konfekciós üzlet perfekt kiszolgáló nőt felvesz. Revue, Reg. Ferdinand, Cluj. (1008)

ROMÁN etnikai varróleány állandó munkára felvétetik. Jelentkezés 12-2 óráig. Celind, Str. Reg. Maria 34. II. em. (1009)

KERESEK fiatal bejárónőt. Str. Paris 22. (1012)

9 hónapos kisleányom mellé keresek azonnalra megbízható leányt. Címeket „Gyermekezerető” jelígre. (1014)

BEJÁRÓNŐ kerestetik Vasile Lupu 22-a alá. (1018)

KISASSZONYT felvesz Reg. Maria 32. cukrászda. (1023)

BEJÁRÓNŐT felvesz Reg. Maria 32. cukrászda. (1021)

LAKATOS és kovácssegédekkel felvesz. Dienes karosszéria készítő. Reg. Carol II. 75. (1020)

VÁSÁRI munkára szabó segédet azonnalra felveszek. Str. Moldovei 5. (1024)

KÜLÖNFÉLEK

OFR. Mandat de transport birtokosai előnyös feltételek mellett szerezhetik befájukat Lázár fatermelő cégnél, Str. Gh. Baritiu 28-a. (910)

MENÜ étlap szerint 18, vacsora étlap szerint 12 lej. Kihordásra is. Este gratar és frissen sülték. Str. Memorandului 11. (2432)

MINDEN javítható: Ne dobja el kiégett villanykörtéjét, vigye Alladinhoz, Cluj, Str. Memorandului 13. (826)

SZAKSZERŰ gyermekkocsi javításokat, festést, kárpitozást és mindennemű nikkelezést olcsó árak mellett eszközöl Premier Cluj, Str. Anton Pan 6. (T2435)

A nagyérdemű hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy a „Record” kalapüzletből kiváltam. A legolcsóbb és a legszébb kalapokat és női táskákat vásárolhatja a hölgy Bodí Mária-nál, Str. Memorandului 3. alatt. (2476)

ÉRTESEM nb. közönséget, hogy Piața Mihai Viteazul 33. számú bodéban állandóan kapható ort. kóser tej, vaj, tejföl, túró és sajt, mely a felügyeletem alatt áll a fejéstől az elárusításig. Szíves pártfogást kér Judá Berger. (891)

IZLETES kóser kósz olcsón kapható. ebédőberendezés eladó. Cal. Reg. Ferdinand 89, ajtó 16. (949)

KÉREM a szíves megtalálót, aki vásárnap elvesztett iratsomos táskát megtalálta, jutalom ellenében adja le Str. Fericirei 18. Sebők Ferencz. (1017)

DISZTINGVÁLT uriaszonytól levél van a kiadóban. (1025)

KIADÓ LAKÁS

HÁROM szobás, komfortos lakás augusztus 1-re kiadó. Cal. Moșilor 54. (T2278)

KIADÓ egy világos szoba augusztusra, P. Unirii 26. I. 8. (592)

MEMORANDULUI ucca 9. alatt négyszobás elsőemeleti uccai lakás kiadó. (755)

KIADÓ nagy szoba, konyha, speisz, uccai 750. Str. Salcâm 32. (789)

UDVARI butorozott különbejáratu szoba napokra is kiadó. Cal. Moșilor 81. (800)

HÁROM szobás, összkomfortos belvárosi uccai lakás átadó. Érdeklődők teljes címmel „2600”-re a kiadóba írjanak. (809)

EGY szoba, konyhas lakás kiadó. Calea Moșilor 54. (T 2336)

Kiadó lakások!

Augusztus 1-re: O. Goga 9. 4 szoba, konyha, teljes komfort;

Augusztus 1-re: Suluțiu 8. 2 szoba, konyha;

Azonmalra: M. Foch 80 sz. a. 2 szoba

Értekezni lehet a

Rom. Kat. Egyházközség

gazdasági hivatalában,

Piața Unirii 14.

délelőtt 8-12-ig.

KIADÓ butorozott szoba sétatér mellett. Str. Cosbuc 6. (775)

KIADÓK azonnalra magas földszint 1-2 szobás összkomfortos komplett garzonier urilakás, továbbá felszuterin nagy szobák, főzőkemma, vízkagyló és villany. Str. Saguna 20. (9974)

ÜZLETHELYISÉG azonnal kiadó. Cal. Regele Carol 150. (879)

EGY szoba, speisz kiadó. Str. Vasile Lupu 12. (880)

INTELLIGENS uriember lakást kaphat fürdőszoba használat. Goldman, Str. Masaryk 19. (917)

KIADÓ azonnalra háromszor 2 szoba, konyha, fürdőszoba. Str. Minoritilor 2. (956)

KÉT szobás, komfortos urilakás kiadó. P. Cuza Voda 8. szám alatt. (T2489)

ÜZLETHELYISÉG azonnal kiadó elutazás miatt. Ugyanott jégszekrényes pult, üveges felsőrésszel, nikkelezett karokkal eladó. Ért.: Reg. Ferdinand 67. Frizeria. (978)

SZOBÁ, konyha kiadó. Str. Ep Ivan 14. (992)

EGY üzlethelyiség szobával, műhelynek is alkalmas kiadó. Str. Avram Iancu 26. (981)

IDŐSEBB, magányos ur komfortos lakásban kényelmes, nyugodt otthon található urinőnél. Címeket „Állandó otthon” jelígre. (993)

KIADÓ kétszobás, összkomfortos lakás, Str. Măloasă 7-f. Érdeklődni délelőtt. (996)

1 kétszobás, komfortos lakás és egy szoba kiadó. Reg. Ferdinand 103. (1000)

KIADÓ 2 szoba, konyha, fürdőszoba komfortos lakás kerti villában augusztus 1, vagy szeptember 1-ére. Cal. Decebal 11. ajtó 5. (2485)

AZONNAL kiadó nagy uccai szoba, konyha, mellékhelyiségekkel. Cal. Traian 61. (1004)

KÖZPONTBAN csinosan butorozott szoba, fürdőszoba használat. azonnal kiadó. Egy barna ruhaszekrény, egy szürke alig használt férfi öltöny eladó. Str. Radu 9. I. 3. (1006)

EGY szoba, konyha kiadó üresen, vagy butorral. Str. Oăsanu 27. (1015)

LAKÁST KERES

5-8 szobából álló külön telket vagy földszinti lakrészt keresek belváros vagy annak közelében novemberre. Ajánlatokat „Állandó lakó” jelígre a kiadóba kérek. (960)

KERTES házban egy szoba, fürdőszoba, földszinti, lehetőleg butorozott lakást keresek augusztus 1-re, főleg a Grigorescu negyedben. Ajánlatokat: Economia, Reg. Ferdinand 7. Telefon: 17-59. (990)

Mozi

CAPITOL MOZGÓ: Premierfilm. **Carneval királyája.** Fősz.: Sonja Henie, aki ebben a filmjében éri el művészetének csúcspontját. A film előtt új Paramount világhíradó, szenzációs eseményekkel.

URANIA MOZGÓ: I. Becsületrend. Fősz.: Paul Muni, Myram Hopkins. Rendezte: Anatol Litvak, Joseph Kessel regénye után. II. A legújabb hangos híradó. Előadások kezdete hétköznapokon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

ROYAL MOZGÓ: Ma, hétfőn Cronin világhírű regény: **Részta a kapu alatt.** Fősz. Robert Donald és Rosalind Russell. Előadások 5.20, 7.20, 9.30

SELECT MOZGÓ: Visszaszerzett boldogság. Hatalmas társadalmi történet, izgalmas kalandokkal és látványos kiállításai. Pazar felvételek. Fősz.: Henry Fonda Joan Bennett, Louise Platt. Műsoron kívül a legújabb hangos híradó. Előadások kezdete hétköznapokon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

THALIA MOZGÓ: I. Arsene Lupin kalandjai, II. Szívek csalóánya. Deanna Durbin legszebb operettje és **Híradók.** Előadások: 5 órától, szombat és vasárnap 3 órától.

RIO MOZGÓ: 3, 6 és 9. Kettős műsor: I. Dráma **Sanghaiban.** Izgalmas társadalmi dráma. Az utolsó évad szenzációja. Fősz.: Louise Jovet, Inkiñoff és Cristiane Mardavne. II. **Harc a kalandokért.** Kalandor dráma. Fősz.: Harry Piel. III. A legújabb Metro híradó. Helyárák 14 plusz 5 lej.

— Tizenötezer zsidó hagyta el március óta Szlovákiát. Az elmúlt héten két menekült hajó indult el a Dunán Pozsonyból, amelyeknek összesen ezer zsidó utasuk volt. A legnagyobb részük menekült, a többiek hazátlaná vált szlovákiai zsidók. Március elseje óta egyébként körülbelül 15 ezer zsidó hagyta el Szlovákiát.

— AZ EMBERI ÁLLATI ÉS NŐVÉNYI ÉLET IDŐTARTAMA. Mint Csikágóból közlik, egy tudományos társaság igen érdekes statisztikai adatokat hozott az emberi, állati és növényi élet időtartamáról. Így megállapítja többek között, hogy a művelt emberiségnek az életköre általában elérte az átlagos 60 esztendő. Az állati élet jóval hosszabb, amennyiben egyik másik állat eléri a 200-300 esztendőt is. Bizonyos tudományos megbízható vizsgálatokkal megállapították, hogy az összes állatok közül a krokodilus éri el a legnagyobb életkort. A Nilusból már kifogtak olyan krokodilust, amelyen 350 éves életkort tudtak megállapítani. A növényi életben az amerikai majomkenyérfa éri el a leghosszabb időt, az ötezer esztendőt. A hársfa az ezredik esztendőt is eléri.

Hirek

NAPTÁR. 1939. Julius 18, Kedd. Róm. kat.: Kamil hv. Prot.: Frigyes. Ort.: S. M. Iacint si Ermil. Izr.: 2 Ab.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre 150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

A LEGJOBB ÉRV

Az alkoholelles egyesület nagy propagandagyűlést rendez. Egy kiszikadt emberke jelenik meg a szónoki emelvényen és öblös hangon beszélni kezd.

— Az alkoholt már több embert pusztított el mint minden szerencsétlenség és betegség együttevét.

— Nem igaz! — kiáltja valaki a tömegből. — A víz sokkal több embernek került életébe.

— Bizonyítsa bel! — vág vissza mérgesen a szónok.

— Kérem... Itt van mindenek előtt az özönvíz.

BETÖRŐ FIA

— Nő Gyuri, mit akarsz csinálni. ha nagy leszel?

— Apám ujjnyomába szeretnék lépni.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Julius 15-én szombaton reggeltől július 22-én szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Lukács utóda, Memorandului-ucca; Dr. Olariu, Regina Maria-ucca; Minerva, Regele Ferdinand-ut és Dr. Rusu gyógyszerára, Cipariu-ucca.

— Időjárásjelentés. A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: Nagy hőemelkedés, helyi jellegű esők.

— GYAPOTFONAL BEHOZATALÁNAK ÚJ RENDJE. A nemzetgazdasági minisztérium 154.781 sz. rendeletével közölte a vámhivatalokkal, hogy a vámtarifa 508—515. tétele alatt említett gyapotfonal behozatala a jövőben nem feltételezett attól, hogy az importőr a behozandó áru finomságának megfelelő fonalat vásárolt előzetesen a belföldi fonódaktól. Tehát figyelmen kívül marad a behozatali engedélyen említett fonalfinomság. Az eddig kiadott behozatali engedélyek alapján történő kompenzációs áru behozatalánál azonban továbbra is vizsgálni tartoznak a finomságot és csak az engedélyben szereplő finomságú áruk vámolhatók el. A rendelkezés már érvényben van.

— MÉG MA fényképeztesse le kedves gyermekét, mert holnap talán már megváltoznak az arcvonásai. A gyermek arca a korrall változik.

Photofilm
CLUJ. STR. REI. MARIA 6. TEL. 33-46

— Módosították a nyers bőrbevásárlás rendszerét. Bukarestből jelentik: A hivatalos lap július 13-iki számában királyi rendelet jelent meg, amely módosítja a nyers bőrbevásárlás monopóliumára vonatkozó korábbi rendelkezést. Eszerint a vágóhidakon termelt nyers bőrt két részre osztják. Az egyik részét a hadsereg céljaira dolgozó gyáraknak adják át, a másik részét pedig a polgári fogyasztás számára dolgozó bőrgyárak kapják. A nyers bőrmennyiséget a mindkét csoportba tartozó gyárak között a kormány osztja fel. Az átvett nyersbőrök ellenében a bőrgyárak átvételi elismervényeket adnak a mészárosoknak.

Meg akarta javítani, tehát feljelentette ideálját

(BUDAPEST.) Érdekes bűnügyet tárgyalt tegnap a büntető törvényszéken vitéz Vass Lajos df. törvényszéki egyes bíró. Nagy Mária volt a vádlott, aki ellen az ügyészség csalás miatt emelt vádat. Nagy Mária néhány héttel ezelőtt már felelősségre vonta a bíróság lopás büntetése miatt és hathónapi börtönrre ítélte, mert — Unyi István vasöntömes ter zálogjegyeit eltulajdonította.

Az ítélet jogerőre is emelkedett és Nagy Mária megkezdte büntetésének kitöltését. Eközben újabb feljelentés érkezett be ellene a rendőrségre csalás miatt. Tóth István nevű ismerőse adta be a panaszt azon az alapon, hogy Nagy Mária megjelent a lakásán, de — miután ő nem volt otthon — kisleányától elkérte Unyi István zálogjegyeit és azt mondta, hogy Unyi megbízta őt az átvétellel. A vád szerint a leánynak nem volt meghatalmazása a zálogjegyek átvételére.

Nagy Mária ez utóbbi panasz alapján került most vitéz Vass bíró elé. Kihallgatásakor tagadta bűnösségét. Elmond-

ta, hogy a zálogjegyek miatt már jogerősen elítélték, az a feljelentés alap-talan. Védekezése szerint valóban Unyi István bízta meg a zálogjegyek átvételével, az tény, hogy a cédulákat nem adta át Unyinak, hanem elcsúszasztotta. A törvényszék dr. Seifert Géza védő kérésére kihallgatta tanuképpen Unyi Istvánt, aki meglepő vallomást tett.

— Annak idején én jelentettem fel Nagy Mária — mondotta, — mert az volt a célom, hogy megjavuljon. Szeretem s az a célom, hogy jóutra térítsem. A zálogjegyek miatt már megbüntettem, újabb eljárásra nincs ok. Valóban én hatalmaztam fel arra, hogy Tóthéknál jelentkezzen a zálogjegyekért, tehát nem követett el csalást.

Ezután kihallgatták a többi beidézt tanut, majd Tóthné és leányát. A törvényszék végül a perbeszédnek elhangzása után felmentette Nagy Mária-t az ellene emelt vád alól. Az ítélet jogerős.

— A monostori ref dalkör dalestélye.

A monostori ref. dalkör július 22-én, szombaton este 8 órai kezdettel az Ursus sörkert helyiségében (Mánastur 4.) Anna-napi dalestélyt rendez, amelyre minden érdeklődőt szívesen lát. Az estély fővédnökségét dr. Inczedy Joksman Ödön, Deák Ferenc, Varga István, bizs-trai Farkas Imre és Bertalan István vállalták. A műsor a következő: Tár-cza: Petőfi dalok, éneklő a Monostori ref dalkör, vezényel Demjén Miklós karnagy. Petőfi—Lányi V.: Szülőföldem, éneklő a Romániai Magyar Dalos-szövetség továbbképző tanfolyamának énekkara, Szegő Ferenc tanár, ország-gos karnagy vezényletével. Tár-cza—Fráter nóták, éneklő a Monostori ref. dalkör Demjén Miklós vezényletével. Csokonai—Tár-cza: Tihanyi echo, éneklő a Romániai Magyar Dalosszövetség romániai tanfolyamának énekkara Szegő Ferenc vezényletével. Tán-c közben Rudi bácsi mókáz. Jazz és cigányzenekar. Beléptidij nincs. A dalestélyt kedvezőtlen idő esetén is megtartják.

— A világháború fekete statisztikája.

Hány embert vesztek az egyes hadviselő felek a világháborúban? Németország 1,900,000 halott, (4 millió 200 ezer sebesült), Ausztria 800 ezer, (1 millió); Törökország 500 ezer (720 ezer), Bulgária 76 ezer, (100 ezer); Nagymagyarország 660 ezer (790 ezer); Központi hatalmak összesen: 4,196,000 halott, 7 millió 300 ezer sebesült. Az ántantországok: Oroszország 2 millió 300 ezer (5,5 millió), Brit birodalom 950 ezer (2 millió); Olaszország 500 ezer (950 ezer), Szerbia 700 ezer, (1 millió), Románia 160 ezer, (170 ezer); Belgium 100 ezer, (200 ezer); Egyesült Államok 56 ezer, (250 ezer); Portugália 30 ezer, (70 ezer); Az ántant összesen 6 millió halott és 12,640,000 sebesült. A világháborúban tehát összesen elesett kereken 10 millió, megsebesült kereken 20 millió férfi.

— Kitzing János halála. Aradról jelentik: Nyéki Kitzinger János tövisgyázi földbírtokos, volt aradi főispán, a szegedi ellenforradalmi kormány volt földművelésügyi minisztere, az aradme gyei magyarság, ismertnevű, kiváló vezetője 69 éves korában tegnapelőtt meghalt. Temetése hatalmas részvét mellett ment végbe.

— Árokba fordult a CFR társasgép-kocsi: 12 utas megsebesült. A Kolozsvár—Nagybánya közötti utvonalon súlyos gépkocsiszerencsétlenség történt. Az egyik CFR társasgép-kocsi Hossz-falutól nem messze kormánytörés következtében árokba fordult. 12 utas súlyosabban, vagy könnyebben megsebesült. A legsúlyosabb sérüléseket Jakabovits Maximilian pusztahidegkuti és Weinberger Jakab remetei lakosok szenvedték. Beszállították őket a nagybányai kórházba. Az anyagi kár is igen jelentős.

Autós halála Beregszászon a kiütéses tifusszal fertőzött cigányasszonyok után

(BEREGSZÁSZ.) Csütörtökön beállított a beregszászi kórházba négy cigányasszony. Az egyik alig állott a lábán és három társnője támogatta. A beteg cigányasszonyt, Lakatos Mária-t megvizsgálták az orvosok és megállapították, hogy súlyos fertőző betegsége, kiütéses tifusza van.

Mialatt az orvosok a beteg cigányt vizsgálták, három kísérője megsebesült. Nagy riadalom támadt a kórházban, mert valószínűnek tartották, hogy nem csak Lakatos Mária, de a három társnője is fertőzött. A kórház több orvosa nyomban autóbába ült és megindult a ház-sza a megsebesült cigányasszonyok után. Városszerte keresték őket, végül a csehek által elhagyott egyik városvegi betonfedezékben rájuk találtak.

A három cigányasszonyt visszavitték a kórházba s az orvosi vizsgálat során kiderült, hogy valóban mind a három meg van fertőzve kiütéses tifusszal. A kórház fertőző osztályán vették őket ápolás alá.

— A vitorlázó repülő tragédiája. A brassói polgári repülőtéren ifjú Ráduly Kálmán 18 éves fiatalember, aki nemrégiben tett érettségét, felszállott egy vitorlázó repülőgéppel. A gép néhány méter magasságból váratlanul lezuhant és összetört. A fiatalember olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy rövidesen meghalt. Az ügyben megindult a vizsgálat.

— A vizirepülőgép utasainak különös tragédiája. Newyorkból jelentik: Floyd Bennetből egy vizirepülőgép utasnak indult, hogy partra vigyen egy utast, aki az Atlantis hejőfedélzetén megbetegedett. A vizirepülőgép a tengerbe zuhant. Utasai közül kettő és a beteg a hullámok között lelték halálukat. A másik öt utast az Atlantis gőzös személyzete nagy nehézségek árán megmentette.

— A szovjet követségi tisztviselők súlyos balesete. Párisból jelentik: Egy gépkocsi, amelyen a párisi szovjet követség három tagja: Karpov, Madcev és Sergeev ültek, vasárnap a Domont-Pon toise-i országúton nekifutott egy fának és teljesen összeroncsolódott. A gép három utasa súlyosan megsebesült.

— Nagy tűz pusztított a cavallai dohányüzemekben. Cavallából jelentik: Tegnap rövidzárlat következtében tűz ütött ki a cavallai amerikai dohánytársaság üzemeiben. A tűz közel három-ezer kiló dohányt hamvasztott el.

— NAGY TŰZ BUKARESTBEN. Tegnap este a fővárosi Gitanari-uccai oxigén gyárban tűz keletkezett. A tűzoltók azonnal kivonultak a helyszínre és megkezdtek az oltási munkálatokat, de azt rendkívül nehezítette, hogy a gyárban semmiféle kut, vagy vízcsap nem volt. A lángok hatalmas erejű to vaterjedése miatt az egész Duesti negyedben nagy riadalom támadt. A félkilométer kiterjedésű gyárépület teljesen leégett. A kár rendkívül nagy. A tűzvizsgálat megindult.

— Négy csoportja lesz a céheknek az új céhtörvény szerint. Bukarestből jelentik: A kormány által beterjesztett új céhtörvényjavaslat a céheket négy csoportba osztja. Az első csoportba a munkácséhek tartoznak a következő alcsoportokkal: Kézimunkások, magánalkalmazottak, kézműiparosok céhei. Második csoportba két kategóriába osztva tartoznak a mezőgazdasági céhek, külön az 50 hektárnál kisebb és külön az 50 hektárnál nagyobb birtokkal rendelkező gazdák céhei. A harmadik csoportba sorolják az iparosokat, külön alcsoportban a nagy és külön a kisiparosokat. A negyedik csoportot a kereskedelmi céhek alkotják, szintén két: nagykereskedői és kiskereskedői kategóriában. A törvény szerint egyes csoportok és alcsoportok szétválasztását miniszteri jegyzőkönyv szerint fogják megállapítani, vagyis a minisztertanács fog dönteni abban a kérdésben is, hogy ki ket fognak kézműiparosoknak és kiket kisiparosoknak tekinteni.

Csak a hét vége lele folytatják a tokiói angol-japán tárgyalásokat

(MILANO.) Az olasz lapok szerint a külföldi sajtónak az a törekvése, hogy a Dél-tirolból történő német hazatelepítéseket Berlin és Róma közötti állítólagos ellentétek indokának akarják feltüntetni, minden komoly alapot nélkülöznek. A Coriera dela Sera és a Stampa című lapok hangsúlyozzák, hogy a két ország közötti kifejezett megállapodásról van szó, amelynél a tengelyhatalmak kölcsönösen egymás szempontjainak a legteljesebb megértésével járnak el.

A MANDZSURIAI HARCOK
(TOKIO.) A Mandzsuria felé vivő vasutvonalak elleni orosz-mongol légitámadás híre Tokióban nagy megdöbbenést keltett. A harcok eszerint most már nemcsak a mandzsui határterületeken, hanem Mandzsuria belső területein is megindultak. A mandzsui kormány ugy Moszkvában, mint Urgában Külső-Mongólia fővárosában a legerélyesebb tiltakozást jelentett be a légitámadások ellen és hangsúlyozza, hogy Mandzsuria a jövőben a legszigorúbban fog megtorolni minden hasonló természetű akciót.

KIRJÁK A VÁLASZTÁSOKAT A FELVIDÉKEN

(BUDAPEST.) A lapok szerint a kormány októberre kirja a felvidéki és kárpátaljai választásokat. A „Hétfői Reggel” című lap szerint a választások alkalmával gróf Révay István fogja a felvidéki magyar párt választási propagandáját irányítani, mert Jaross Andor akkorra már nem lesz tagja a kormánynak, miután a felvidéki minisztériumot feloszlatják.

Ugyancsak Budapestről jelentik, hogy a „Virradat” a nyilaskeresztesek vezérének, Hubay Kálmánnak nyilatkozatát közli, amely szerint a világpolitikai helyzet olyan feszült, hogy a puskák még maguktól is elsülhetnek. Mégis hinni kell abban, hogy a demokratikus és totális hatalmak megtalálják közösen a jobb belátás útját. Majd hangsúlyozta, hogy a nyilasok egységes és határozott külpolitikát akarnak. Végül éles támadást intézett a liberális és szabaddemokrata irányzatok ellen.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(TOKIO.) A külügyi és hadügyminisztérium számos vezető egyénisége tegnap és ma többrendbeli megbeszélést folytatott Arita—Craigie szombati tanácskozásával kapcsolatban. Beavatótak úgy tudják, hogy az angol nagykövetség a londoni kormánytól tájékoztatást kért arra nézve, hogy London milyen állásponton helyezkedik Arita azon kérését illetően, hogy először a fontos elvi kérdéseket tárgyalják le, s csak azután kerüljön sor a helyi jellegű incidensek ügyére. London válasza erre nézve valószínűleg csak a hét vége felé várható és csak akkorra remélhető Arita és Craigie tanácskozásának folytatása is.

(LONDON.) Az angol fővárosba olasz bizottság érkezett, amely a háboruban elesett olasz katonák sírjának gondozásáról kíván tárgyalni.

(KAIRÓ.) Fuad Agrilli török pénzügyminiszter Franciaországba utazott, ugyanazon a hajón, amelyen Yehia pasha egyiptomi külügyminiszter is hazatért Kairóba.

— A rendőrség híreiből Jager Ernő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a partifüldön lévő kabinjából 800 lej értékű szveterét ellopta. — A IV. kerületi rendőrség emberei előállították Berki Albertet és társait, akik egy mulatozás után botrányt rendeztek az uccán. Tasnádi István Chintaului 60 szám alatti lakos feljelentést tett Dache Stroe nevé férfi ellen, aki egy hosszas taxizás után nem volt hajlandó kifizetni a 198 lej összegű viteldíjat. — A rendőrségen előállították Mosuleț Mihály helybeli lakost, aki az utsteteken való közlekedésre vonatkozó új rendelkezést nem tartotta be és eközben a Mihai Viteazul tér sarkán szembeállott az ott helyszíni szemlét végző Campian rendőrrel, akit megsértett. Valamennyi ügyben megindult az eljárás.

Sulyos gépkocsi szerencsétlenség érte Gherman Nicolae mérnököt, a vízművek egyik igazgatóját és családját

Valda-Voevod Sándor, a képviselőház elnökének leánya koponyalapi töréssel szenvedett és állapota reménytelennek látszik — A gépkocsin ülő nevelő meghalt, míg a Gherman-család két gyermeke kisebb sérülésekkel szenvedett

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Megrendítő szerencsétlenség történt vasárnap este 8 óra tájban a Mocs—Kolozsvár közötti országúton. Gherman Nicu mérnök, a kolozsvári vízművek mérnöke, aki egyébként dr. Valda Voevod Sándor volt miniszterelnök, koronatanácsos veje, Mercedes-Benz gépkocsiján Mocs felől Kolozsvárra volt hazatérőben. A gépkocsin ült Gherman mérnök felesége, dr. Valda Voevod leányt, két kisgyermeke, a nevelő és dr. Valda Voevod Sándor alparáti birtokának jószágigazgatója. A gépkocsi Mocs községet elhagyva, körülbelül 5 kilométer távolságra a község után nagy sebességgel robogott Kolozsvár felé. Az autót Gherman mérnök vezette, aki ki akart kerülni egy előtte haladó kocsit. Éles kanyart vett, hogy megelőzze az előtte haaldó járművet, miközben az autó egyik kereke az országút egyik kővé megugrott és az a veszély fenyegette a kocsit és utasait, hogy nekivágódnak az út szélén levő táviróoszlopnak. Hogy az összeütközést elkerülje Gherman mérnök, most ellenkező irányban fordította a kormánykereket, de a szerencsétlenséget még sem tudta elkerülni. A hirtelen és éles irányváltástól a nagysúlyú Mercedes-Benz kocsit hátsó része a táviróoszlopnak ütdött, még pedig olyan erővel, hogy a gépkocsi kettétört és a heves összeütközés eltörte a táviróoszlopot is.

A következő pillanatban az autó összes utasai összetört tagokkal, sulyos sebekkel vérezve a gépkocsi romjai alá kerültek. A kocsit összes megsérült utasait gyorsan beszállították a mocsai kórházba. A szerencsétlenségről pedig értesítették a kolozsvári mentőket, akik dr. Florescu és dr. Arieseanu vezetésével siettek a szerencsétlenség színhelyére, ahol csakhamar megjelent

dr. Pop Alexandru orvostanár, a kolozsvári kórház kiváló professzora is. A tüzetes orvosi vizsgálat alapján megállapítást nyert, hogy Gherman Nicu, dr. Valda Voevod Sándornak, a képviselőház elnökének leánya, koponyalapi törést szenvedett és így kevés remény van életbenmaradásához. Sulyos állapotára való tekintettel dr. Alexandru Pop nem is tartotta lehetségesnek a műtét beavatkozását. Rendkívül sulyos sérüléseket szenvedett a gépkocsiban ülő Mester Ilona nevelő is, aki később sérüléseibe bele is halt. Gherman mérnök az arcan szenvedett sulyosabb sérüléseket, de az orvosi feltevés szerint valószínű, hogy bordatörése is van és sulyos belső zúzódásai. A birtok jószágigazgatója viszonylag könnyű sérülésekkel uszta meg a szerencsétlenséget. Különös isteni gondviselés a szerencsétlenül járt házaspár két gyermekét megmentette a sulyosabb következményektől. A Gherman-család két kis gyermeke csak könnyebb sérüléseket szenvedett. A mentők az eszméletlen állapotban levő Gherman mérnököt beszállították a kolozsvári sebészeti klinikára, ahol gondos ápolás alá vették, de állapota változatlanul reménytelen. Az autó könnyebben megsebesült többi utasainak Kolozsvárra történt beszállítása után a mentők újlag kiszállították Mocs községbe, hogy az ottani kórházból beszállítsák Kolozsvárra a sulyosan megsebesült nevelőt. Időközben azonban a szerencsétlen nő a mocsai kórházban meghalt.

A tragikus szerencsétlenség híre futótűzként terjedt el Kolozsváron és mindenütt általános és mély részvétet keltett, mert Gherman mérnököt és feleségét széles körben ismerik. A szerencsétlenség ügyében a hatóságok folytatják a vizsgálatot.

Anyagi gondjai miatt öngyilkos lett Bócz Ferenc, a Gambrinus-vendéglő bérője

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Megdöbbentő és mély részvétet kiváltó öngyilkosság történt vasárnap délután. Bócz Ferenc, a Kolozsváron széles körben ismert és tisztelt 63 éves vendéglős, a Piața Unirei 24. szám alatt levő Gambrinus-étterem bérője, a vendéglő pincéjében felakasztotta magát és mire tettét észrevették, már halott volt. Bócz Ferenc eredetileg mészárosmester volt, majd a Mészárosok Szövetsége vendéglőjének bérője, később pedig a Marcehal Foch-uccában volt vendéglője „Erdélyi Borozó” néven. A köztestületben és közbecsülésben álló vendéglős másfél évvel ezelőtt eladta az Erdélyi Borozót és bérbe vette a Gambrinus-éttermet.

Az üzlet átvételével járó költséges beruházás anyagilag kimerítette Bócz Ferencet, aki az utóbbi időben pénzügyi gondokkal küzdött és hitelezőitől időhaladékot volt kénytelen kérni. Ez a körülmény rendkívül nyugtalanította a fizetési kötelezettségeinek egyébkor mindig eleget tevő, becsületes Bócz Ferencet, aki az öngyilkosság napján felszólító levelet kapott a háztulajdonos jogtanácsosától, hogy amennyiben záros határidőn belül ki nem fizeti a vendéglő július havi házbére címén még fennálló 8000 lejes tartozását, úgy kilakoltatja a vendéglő helyiségéből. Ez a levél borzasztóan lesújtotta Bócz Ferencet és kétségbeesésében lement a vendéglő pincéjében és felakasztotta

magát. A tragikus öngyilkosság ügyében a rendőrség részéről Chisa és Moga szolgálatos rendőrtisztviselők szállottak ki a helyszínre, akik megállapították, hogy Bócz, aki nyilvánvalóan a házbérlővel kapcsolatos anyagi gondjai miatt dobta el magától az életet, a pincében egy hordótartóra lépett fel, majd egy vashorogra kötelet illesztett és abba tette a hurkot. A lába alatt ugyanakkor egy sörsládát helyezett el és amikor fejét beleszorította a hurokba, a ládát elrugta, hogy ne tudjon többé megmenekülni a hurokból. Az öngyilkosságnak ez a formája mutatja, hogy Bócz szilárdan elhatározta magát az öngyilkosságra. Búcsulevelet nem találtak. A tragikus öngyilkosság ügyében, amely általános részvétet és megdöbbenést keltett, a hatóságok folytatják a vizsgálatot.

— A mérnökök jelentkezési kötelezettsége. A Mérnöki Kamara felszólította a külföldi állampolgárságú mérnököket, hogy szeptember elsejéig terjeszték be a Kamarához a mérnöki cím viselésére és a mérnöki foglalkozás üzére vonatkozó kérésüket összes igazoló okmányaikkal együtt. A Mérnöki Kamara egy másik rendelkezése értelmében azok a vállalkozók, akik mérnöki képesítés nélkül mérnöki munkákat végeznek, augusztus 20-áig kérvényt tartoznak beadni az elismert vállalkozók névsorába való felvétel céljából.

A kolozsvári rendőrkvesztura közleménye

A kolozsvári rendőrkvesztura állam biztonsági ügyosztálya Horvath rendőrkvesztor és Moraru, az állambiztonsági hivatal h. főnöke aláírásával a következő hivatalos közleményt adta ki: Miután a Mon. Of. 1938. XII. 5. számában megjelent 4072. rendelet törvény életbelépett és a belügyminisztérium rendőrségi vezérigazgatóság 37855—1939. számú utasító rendelkezéseit kiadta, köztudomásra hozzuk a következőket: 1. Mindazok a személyek, akiket a revízió során törölték az állampolgárok névsorából a bíróságnak 189—1939. számú rendelet törvény értelmében hozott jogerős határozata alapján. 2. Azok a személyek, akik nem jelentkeztek revízióra és így idevonatkozó jogukat elvesztették. 3. Azok a személyek, akik a fenti kategóriába esnek és kontestációt, vagy felebbezést adtak be a törvényszékhez ítéltáblához, vagy Semmititáblához. 4. Azok a személyek, akik az idegellenőrzési törvény 9. szakasza alapján kivételtk az ellenőrzés alól, ha ezt kailag nem román eredetűek.

5. Azok, akik az igazságügyminisztériumtól naturalizációjukat kérték, Monitorul Oficial idevonatkozó közleménye értelmében és nem rendelkeznek valós külföldi utlevéllel. 6. Azok a személyek, akik nem rendelkeznek semmiféle idegen állampolgársággal. Azok az idegenek, akik az országban utlevél nélkül vagy érvénytelen tartózkodás engedéllyel tartózkodnak. 8. A politikai menekültek és szökevények. 9. A dr. Nanzen féle utlevél birtokosai kötelesek a jelen hirdetmény megjelölésétől számított 24 órán belül a rendőrkvesztura állambiztonsági hivatalánál jelentkezni, hogy tisztázzák helyzetüket a 4072 rendelet törvénynek, illetve a belügyminisztérium 37854. számú rendeletének megfelelően. Azok a személyek, akik a jelen felhívásnak nem tesznek eleget, a törvény teljes szigorát érzik s a büntetésük után a határon tulra tolongják őket.

— Ujabb tűz volt Constantine közelében. Párisból jelentik: Constantine közelében újabb nagy tűz pusztított. 20 ember füstmérgezésben megbetegedett. A tüzet csak nehezen sikerült eloltani.

— Sulyos sebesüléssel végződött a balul sikerült fejesugrás a kolozsvári strandfürdőn. A kolozsvári strandfürdő hullámaiban tegnap a fürdőzők ezrei kerestek hűsülést a rekkenő hőségben. A partfürdő vendégei között voltak Kóka Károly kolozsvári 26 éves, Mine-rilor ucca 28. szám alatt lakó és Jacob Vasile Cal. Reg. Carol II. 44. szám alatt lakó fiatal emberek is. A két fiatal ember ellenkező irányból fejest ugrott a medencébe. Az ugrás azonban olyan szerencsétlen volt, hogy a két fiatal ember fejével esett egymásnak és egyikük öt centiméter, a másik pedig 3 centiméter hosszúságú bőrpelést szenvedett. A két fiatal ember vérző fejjel, félig eszméletlenül merült a víz alá s fürdő többi vendégei csak nehezen tudták ki menteni őket veszélyes helyzetükből. A megsérült két fiatal embert a mentők reszesítették első segélyben és költözték be sebeit.

— Egymillió lej pénzbírsággal sújtották a közismert temesvári céget. Te mesvárról jelentik: A pénzügyi közegek a kincstár terhére elkövetett állítólagos szabálytalanságok miatt egymillió lej pénzbírsággal sújtották a közismert Spitzer céget, amely a kirovási jegyzőkönyv ellen felebbezést jelentette be.

— HATALMAS FÜLDICSUSZMÁLÁS BUZAUL MELLETT. Buzaulból jelentik: Colței község mellett hatalmas arányú földcsuszamlás történt. Egy ezer méter magasságú hegy egy négyzetkilométernyi kiterjedésben csuszik alá, naponta 2 méter. A Garla Cotului patak medre emiatt eltolódott és a víz betódult egy közeli kovakő bányába, amelynek három tárnája beomlott. A hegycsuszamlás nagy riadalmat és sulyos károkat okozott.

Émlékezzünk a régiekről...

Hetven éve, hogy az első vonat befutott a kolozsvári állomásra
Kegyeletes visszaemlékezés Nagy Ferencről, aki az első erdélyi
vonatot vezette be Kolozsvárra

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A közgazdaságtan meghatározása szerint vasutnak nevezzük azt a vas-sínpárt, amelyen a javak, áruk és személyek szállítása motorikus erővel, ma még tulnyomóan gőz erővel történik.

A vasuti közlekedés teljesen új irányba terelte az emberiséget nemcsak gazdasági életét, hanem átalakította egész kulturáját, megváltoztatta társadalmi és politikai életét. A vasuti forgalom azzal, hogy nemcsak az egyes országokat, hanem a különböző világ-részeket is közelebb hozza egymáshoz, a termelést óriási mértékben fokozza. Lehetővé teszi a termelést előnyöknek, a munkaerőnek és tőkének, a kedvező konjunkturának tökéletesebb kihasználását, a termelés fölöslegét odaszállítja, ahol a termelt javakra a legnagyobb szükség van, a termelést olyan vidékeken is lehetővé teszi, amelyek eddig a piactól való nagy távolság miatt sikerrel nem termelhettek, az ipari termelést ellátja a szükséges nyersanyagokkal. A vasuti forgalom ilyen előnyei tehát a termelést intenzívebbé, olcsóbbá, az átalakulást egyenletessé, állandóvá teszik. A fogyasztás szempontjából a vasuti forgalom nagy előnye, hogy a fogyasztás tökéletesebb, olcsóbb, változatosabb, bőségebb lesz, ami viszont a népjólétet emeli nagy mértékben.

A vasuti sínek nemzetközi hálózatán akadálytalanul folyik a közlekedés az egész művelt világ területén, aminek érthető következménye a kultura nagy mérvű elterjedésén kívül a társadalmi téren fennálló osztály- és érdekellentétek kigyenlítése, a rendi különbségek megszűnése, a nemzeti együttérzés, a nemzeti öntudat megerősödése. Előmozdítja a vasuti forgalom az államhatárait megerősödését, hadászati szempontból pedig a csapatok gyors szállításával megbecsülhetetlen szolgálatot tesz.

Az erdélyi vasutvonal megnyitása

A romániai államvasutak, a CFR vezérigazgatósága és az egész vasuti személyzet most ünnepelte a romániai vasutvonal megnyitásának 70. évfordulóját. A cefeniade-ünnepség, a vasut jubileuma ad időszertűséget annak, hogy megemlékezzünk az erdélyi vasutvonal megnyitásának történelmi évfordulójáról is. Az erdélyi vasutvonalat, az 1870. évben adták át a forgalomnak. Kolozsvárra az 1870. évi szeptember 7-én robbant be az első vonat és erről a jelentős eseményről az alábbi tudósításban számol be az egykori sajtó:

1870. szeptember 7-én reggel 6 órakor indult el Nagyváradról Kolozsvár felé és Kolozsvárról Nagyvárad felé a két személyvonat. Nagyobb ünnepség nem volt a vonatok elindulásánál, úgy látszik a közönség sem tudta eléggé méltányolni nagy jelentőségét az első kolozsvári vonat forgalombahozásának. A sajtó azonban, úgy látszik, akkor is előbb járt a kornál és a Kolozsvári Közlöny az alábbi lelkes tudósításban számol be a nagy eseményről:

A közlemény eredetisége érdekében a maga sajátos ortográfiájával közöljük a Kolozsvári Közlöny híreit:

„A n.-várad—kolozsvári vasut tegnap minden ünnepélyesség nélkül átadatott a forgalomnak. Reggel 6 órakor indult el innen az első személyvonat, hanem az utra nagyon kevés vállalkozó akadt. Elég lesz erre nézve annyit megemlíteni, hogy az összes bevétel 60 forintot tett ki. A nézőközönség is gyéren volt képviselve. Az igazgató, Bottlik, rövid beszédet intézett a vasuti hivatal-személyzethez, amelyben érinti azt is, hogy a közönség részvétele csodálatos. Ennek pedig oka nem egyéb, minthogy a megnyitási terminusok oly sokszori megváltoztatása után a közönség most a hivatalos

hirdetésben nem bízott. Ezen későn kibocsátott hirdetések különben is sokak előtt érthetetlen hieroglyphikáknak valának, mert azoknak két-harmada román nyelven szól Kolozsvár polgáraihoz. A nagyvárad-i vonat megérkezésekor az indóház jobban megnépesedett. A mozdony fel volt zöldárgazva, koszorúzva s néhány személyszállító szekeren kívül a teher-szekerek hosszú sora robbant utána. Kevés utas érkezett. Kezdetnek azért jó ez így. Csak hogy megértjük e napot.”

Az első kolozsvári mozdonyvezető

Az azóta megszűnt „Ujság” című kolozsvári napilap közel 30 évvel ezelőtt megjelent számában a következő méltatást írta:

„Ennek a korszakalkotó eseménynek igazán illetékes szemtanúja; Nagy Ferenc ny. mozdonyfelvigyázó él Kolozsváron. Nagy Ferenc volt az, aki mint mozdonyvezető Nagyváradról Kolozsvárra kormányozta az akkor még neházkosan járó gőzmasinát. A 69 éves, jó erőben levő öreg ur élénk, friss memóriával beszélt el az első kolozsvári ut történetét:

— Virágokkal, zöld ágakkal és a magyar címerrel feldíszített vonat várta

Németül vizsgázott az alföldi magyar vasutas

Másik, Kolozsváron megjelenő napilap 1910. évi augusztus 4-i számában a következőket írja:

„Szeptember 7-én lesz 40 éve, hogy berobbant Kolozsvárra az első vonat. A még akkor csak egyszerű deszkafedelese indóháznál gróf Esterházy Kálmán főispán fogadta a cifrán feldíszített vonatot és az odakigyűlt nagyszámú kíváncsi közönség tomboló lelkesedéssel üljenezte mindazokat, akik ebben a nagyszerű munkában aktív részt szereztek maguknak.

Émlékezzünk meg Nagy Ferencről, a legöregebb vasutásról, aki az első vonatot bevezette Kolozsvárra. Nagy Ferenc mint lokomotívűtő ujszászi (Pestmegye) születése ellenére a gépészi vizsgát német nyelven, 24 éves korában, 1867. december 1-én, Budán, a József műegyetemen tette le. Erről két professzor aláírásával németnyelvű bizonyítványt kapott.

Az 1869. október 1-én dekrétummal, 450 forint fizetéssel kinevezték. Az első virradat a Nagy Ferenc sorsára 1870. február 14-én nyilatkozik meg. A magyar keleti vasutól 333. szám alatt magyar nyelvű kinevezést kap, 700 forint fizetéssel és mellékkeltményekkel kinevezték mozdonyvezetőnek.

1870. szeptember 7-én hajnalban a nagyvárad-i pályaudvaron a jelzést az indulásra. Lipovniczky nagyvárad-i róm. kath. püspök megáldotta vonatunkat, amire aztán 6 órakor a gyér számban megjelent közönség éljenzése közben elindítottam a vonatot. Nyugodtan, simán tettük meg az utat. Csucsá körül találkozottunk a Kolozsvár felől robbogó személyvonattal. Déli 12 órakor érkezünk be a kolozsvári állomásra. Az azóta elhunyt Virányi István államfőnök vezetése alatt az egész vasuti személyzet kint volt a perronan, de megjelent Esterházy Kálmán gróf főispán is. A város vezetősége is.

Megkérdeztük az öregurat, mondjon el egyet-mást hosszú, eseményekkel teli életéből.

— Bizony nem egyszer lebegtem élet-halál között én is — mondotta, — részem volt egy vasuti karambolban is, amelynek azonban egyetlen sebesültje nem volt. Jelzés nélkül indítottak utnak egy vonatot, amelybe egy forduló-nál beleszaladt a mienk. Irtóztató volt ez az összecsapás, a sínek azonnal felszakadtak és felgömbülve beleekelődtek a mozdonyba. Az isteni gondviselés kegye megóvott, én magam még könnyebben sem sebesültem meg...

Nagy Ferenc 35 évi hűséges és lelkiismeretes szolgálata során sokszor részesült dícséretben, elismerésben. Utolsó dícsérte és megjutalmazása az volt, amikor 1895-ben Ferencz József császárt és királyt a bánffyhungyadi hadgyakorlatokra szállította. Ez alkalommal is, külön dícsérő okiratban ismerik el Nagy Ferenc „jó szolgálatait.”

Hetven év távlatából ködlök fel az első erdélyi és kolozsvári vasutvonal megnyitásának történelmi, gazdasági, kulturális, társadalmi és nemzeti jelentősége. Illő, hogy a vasut jubileumával kapcsolatosan megemlékezzünk a régiekről, köztük arról a becsületes, lelkiismeretes, régi vasutásról: Nagy Ferencről, aki az első vonatot vezette be Kolozsvárra és akivel kapcsolatosan azzal büszkélkedhetem, hogy az én édesapám volt...

A fiúi hála és elismerés tette kötelezővé a megemlékezést és ennek jeléül helyezem el megrendült lélekkel édesapámnak a házsongárdi temetőben levő sírhantjára a kegyelet — szerény szövegéből összefűzött — csokrát.

Nagy Lajos.

Hogyan nyújtunk első segélyt?

Nem áll mindenkinek módjában az első segélynyújtás ismereteinek elsajátítása, mert az ily tárgy tanfolyamok aránylag igen kevés ember számára hozzáférhetők. Pedig közérdekű volna, ha az ily irányú ismeretek minél szélesebb körben elterjednének.

Ezt a célt igyekszik szolgálni az alábbi közleményünk:

Orrvérzés esetén a vérző orrnyílást vattával erősen kitömjük s a beteget nyugodt ülőhelyzetbe hozva fejét hátrátámasztjuk. A vérzés ilyen körülmények között pár perc alatt eláll. A vattát fél—egy óra múltán óvatosan eltávolítjuk.

A vágott és szurt sebek ugyancsak gyakran képezik az elsősegélynyújtás tárgyát. A sérült végtagot vagy vérző helyet szívféletti magasságba helyezve, gyengén kinyomjuk s pár percig magasan tartva megvárjuk, míg a vérzés megszűnik. Ezután a sebet és környékét jódtinktúrával bekentjük s sztyergazeval lazán bekötjük, hogy a levegő járhasa. Makacsabb vérzés esetén a gázt a sebre szorítva úgynevezett nyomkötést alkalmazunk. Utóeres vérzésnél, melyet könnyen felismerhetünk arról, hogy a vér sugárban tör elő, erős leszorítást alkalmazunk. A szorítókötetést csak combra, vagy felsőkarra tehetjük. A leszorítás tartama 1—2 óra alatt a lekötött végtag elhalgat. Minden vérzésnél fontos, hogy a beteg teljes nyugalomban legyen. A véralvadékok eltávolítani nem szabad. Később is ügyelni kell, hogy a seb a beszenyveződéstől védve legyen. Vízrel mosni nem szabad. Legfeljebb a környékét tisztíthatjuk le bantzines vattával, azucca porával vagy földdel szennyezett sebet alapos kitisztítás után lejódózzuk. Ezen felül mulhatatlanul szükséges a merev görcs vesztélyét egy tetanus injekcióval elhárítani.

Rovarcipést szappannal vagy szalmiákszesszel (ammoniak) dörzsöljük be.

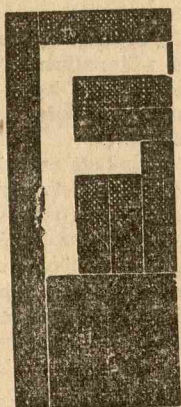
Kigyómárás esetén a seb mögötti részt le kell kötni, a mérgezett vér el-folyásának megakadályozása végett. A sebet a megmárt maga, vagy más valaki, feltéve, hogy ajka ép, kiszívhatja. A kiszívott vért jól ki kell köpni s a szájat alaposan kimosni. Orvos és ellen-méreg feltétlenül szükséges.

Ha szálka hatol bőrünk alá, legcélszerűbb csipesszel kihúzni s helyét alkohollal vagy jódtinktúrával bekenni.

Halszálka, vagy csont nyelése is igen gyakori. Vékony, hajlékony csontocskák nem igen okoznak bajt. Sok kenyérevéssel le kell nyomni őket a gyomorba, ahol majd a gyomorsav végez velők. Nagyobb csontoknál már orvosi beavatkozás szükséges.

(A. F.)

— Egy szobor rehabilitálása. Nagy ünnepélyességgel a közoktatásügyi miniszter jelenlétében avatták fel Párisban, a Boulevard Raspail és a Boulevard Montparnasse keresztezésénél Rodin híres Balzac-szobrát, melyet még 1891-ben rendelt meg az Irók Egyesülete, de mikor elkészült, mint különös szörnyűséget, visszautasított. A szobor nem nyilvánosan, hanem csak a Rodin-muzeumban kapott helyet; s ócsárlóinak száma egyre fogyott és csodálóinak száma egyre növekedett. Most amikor valóságos engesztelő ünnepség keretében avatták fel, már mindenki a modern szobrászat egyik leghatalmasabb remekének tartja. A szobor talapzatán ez a szokatlan felírás olvasható: „Balzacnak, Rodinnak, csodálók.” Pean Zay közoktatásügyi miniszter ünnepi beszédében figyelmeztetett a nagy baklövés tanulságaira. Nem Rodin az egyetlen nagy francia művész, mondta, akit nem értettek meg a múlt században. Ugyanez történt Cézanne-nal, akinek centennáriumát az idén ünnepli az egész világ, Gauguin-nel, Van Gogh-gal Baudelaire-rel, Mallarméval és Debussyvel. — Ezek a példák — mondta a miniszter — nagy szerénységre intenek bennünket a szépség leleményei iránt, ha még oly meglepők is azok...

ESTESBEN ES
TISZTÍTÁSBAN

tökéletest nyújt a

CZINK·GYÁR

E. A. RODRY

SZEMBEN

A HALÁLLAL

III. Fejezet.

Másnap reggel, mikor felébredtem, a detektív felöltözve üldögélt az ágyam mellett.

— Nos, mi történt a rendőrségen? — kérdeztem.

Yale szeretetreméltóan mosolygott.

— Gondoltam, hogy ez lesz az első kérdésed. Megnyugtathatlak, a fiúról nem esett szó, ez ugyanis Greennek éppen úgy nem érdeke, mint nekem.

— Mégis, mit mondott a lány?

— Azt, hogy szerelmes beléd és te elhagytad őt hűtlenül. Házasságot is ígértél neki. Nem tartottad meg a szavadat és testileg-lelkileg a legnagyobb nyomorba döntötted.

— De hiszen ez szemenszedett hazugság. Tegnap láttam először...

— A rendőrségen mégis hittek neki. De ne izgasd fel magad. Alkalmassint 2 évet kap. Félek azonban, hogy Green hamarosan kiszabadítja a börtönből.

— Ez lehetséges volna?

— Greennek minden lehetséges... Azonban sokkal érdekesebb újságom van számodra. Ma ugyanis bemutatlak a valódi miss Brannknak. Délután várj rám a Piccadilly-kávéházban. Legkésőbb négyre ott leszek.

— Ebédre nem jössz haza?

— Nem. Dolgom van a rendőrségen. Alig távozott el Yale, máris látogató érkezett. Tanácstalanul forgattam a piszkos névjegyet, melyet az inas egy tálcán hozott be. „Df. Moore.“ Ennyi állt a névjegyen. Semmivel sem több. Intettem Togónak, hogy vezesse be a látogatót. Alacsony, kopasz emberke lépett be. Régimódi, kopott felöltőt viselt. Ráncos, ptyhüdt arca, hajlott életkorra vallott, de szeme fiatalos tüzzel csillogott.

— Craven urhoz van szerencsém? — kérdezte kellemetlen fejhangon.

— Igen. Miben lehetek szolgálatára? Körünézett. — Nem hallgatja ki senki beszélgetésünket?

— Nem. De miért ez a nagy elővigyázat? Kérem, foglaljon helyet és beszéljen nyugodtan. Miről van szó?

— Pénzről. 5000 dollárt hoztam önnek, mister Craven.

— Nekem? Ez talán valami tévedés? Fejét rázta. — Nem. A pénz a zsemben van.

Csaknem elnevettem magam. Különös látogatóm zsebében 5 centet sem tételeztem volna fel. Legnagyobb meglepetésemre azonban elővett egy régi börtöncárát és az asztalra tette.

— Győződjék meg személyesen a taltmáról, mister Craven.

Egy pillantás meggyőzőt arról, hogy a kopott tárcában valóban bankjegyek vannak.

— A pénz az öné lesz — krákolta és ünnepélyesen levette cvilkerét. — Az egyik kliensem bízott meg azzal, hogy fizessenek ki önnek ötezer dollárt.

— Ön ügyvéd?

— Igen. És merem állítani, hogy bizonyos körökben nagy népszerűségnek örvendek. Tehát értsük meg egymást, uram. Ön megkapja a pénzt és ezzel szemben mindössze egy címet ad át nekem.

— Milyen címet?

— Green Melichor megbízásából jöttem. Az ön barátja tegnap este elrabolt egy diáktól és ismeretlen helyre hurcolta. Úgyfelem nagy sulyt helyez arra, hogy a fiu megkerüljön és...

— Ne fárassza magát — mondtam keményen és a csengő után nyultam.

— Gondolja meg, mister Craven. Ötezer dollár egy címért. Önt nem érdekelheti tulságosan a fiu. Kliensem viszont...

Elakadt. Tekintete az ajtóra tévedt. Togo belépett a szobába és mereven megállt a küszöbnél. A kis emberre mutattam.

(Folytatása következik.)

Ifjabb Kubán Endre:

Szörűny-székelyek élete Temesvárott

Erdély és Bánság érdeklődésének hamlokterében az elmúlt év irodalmi és közművelődési mérlegének alapján biztosan megállapíthatóan a falu, a magyar falu élete, lakossága áll. Helyes és meggondolkoztató tény ez, közéletünknek egészséges megnyilvánulása, mert kétségbevonhatatlan, hogy a mindjobban felmorzsolódó intellektuális rétegünk, a kenyér és állás nélkül maradt középosztályunk fokozatosan gyengül és népi megújulásunk és megerősödésünk, helyesebben utánpótlásunk csakis a magyar falun és magyar földművelők rétegén keresztül érhető el. A magyar falu életének feltárása és nem utolsósorban az ott javításra szoruló hibák megmutatása vezette Kovács Katona Jenőt, Bözödy Györgyöt és társukat amikor írásaikban és könyveikben Erdély felfedezésén keresztül a magyar falu keresztmetszetét tárják elénk.

A FALU TÉRHODÍTÁSA A VÁROSBAN

Különböző falukutatásaim és bolyongásaim közpette magam is nem egy ízben igyekeztem rámutatni, bánsági lévén, a bánsági magyar falu életére. Most azonban egy olyan újabb jelenségről kell szólnunk, mely a fenti bevezető sorok után önként adódó feladat és kötelességünk éppen nem zetskisebbség-védelmi szempontunkból.

A falu mindjobban előrenyomuló térhódításáról van szó, mely Erdély és Bánság nagyobb városaiban észlelhető és elsősorban éppen itt nálunk, Temesvárott.

Az ősi székely anyavárosban, Udvarhelyt végeztem el gimnáziumi tanulmányaimat és minduntalan visszaemlékezem egy képre, mely fájón és könnyeztetően csap belém, mint télvíz idején a kőkeményre fagyott dara az országot vándorának arcába.

Szászhusz főnyi székely legénynek Kanadába való kivándorlási képére emlékszem. Éppen hústét előtti időben volt ez, a kereplők kopogtak a városka templomaiban és Nagpentelekre emlékeztettek.

A tavaszi szellő mélabusan duruzsolt a még hótól fedett Szarkakő csúcsa körül és az udvarhelyi pályaudvar színültig megtelt siró-rívó asszonyokkal, leányokkal és öregekkel, akik búcsuztatták a távoli idegenbe szakadó székely fiukat.

Az utolsó amerikai csoport volt ez. A kivándorló kvótá időközben megtelt és a szűk völgyekbe, magas hegyek közé zárt székely falvak azóta is ontják a nyomasztó gondok elől menekülő székely legényeket és leányokat. Az Egyesült Államok és Kanada helyett Regátba, elsősorban Bukarestbe, a zsiros Barcaság fővárosába, a szászok féltve őrzött városába, Brassóba és hozzánk, Temesvárra.

Aki a székely falut akarja megismerni és közelebbi ismeretséget kötni a székely nép életével, úgy az ne tegyen egyebet, mint vásár- és ünnepnap délutánokint járkaljon a városi parkokban és sétányokon, ahol a csoportosan fel és alá sétáló székely harisnyás és fejkendő leányokkal és legényekkel találkozhat.

Temesvárott közel háromezer székely legény és leány él, akik hovatovább gyökeret vertek ebben a városban. Ma még kocsisok, szolgalegények, csaposok és szolgálóleányok, de holnap már a kezdő gyökerezés után városiasodni kezdenek. Középosztályunk felmorzsolódik, elproletarizálódik és helyükben egy új osztály nő ki. A székely legények és leányok, akik tegnap és ma még szolgálnak, holnap már iparosok és kereskedők.

ÚJ HONALAPÍTÓK

Évek óta nézem és figyelem őket. Gyakran keveredem közéjük, emlékszem színelőadásaira, amelyeket maguk rendeztek. Ismerem életüket, a szolgálóleány és boltilsolga keserű életét, voltam már velük együtt, amikor rosszlevegőjű, füsttől és italtól gözölő terem mélyén otthon éreztek magukat és az alkohol gözében a Harigta aljára varázsolták magukat.

Emlékszem Veres Ferencre, erre az egyszerű, józanul és higgadtan gondolkodó,

beszélő székely legényre, aki hosszú évek óta csöndes megegyezés alapján vezetője volt az itteni székelységnek. Oh nem, ne gondoljunk politikai vezérre, aki hangosan ágált és érvényesülést keresett. Nem. Veres Ferenc valóban vezére volt az itteni székelyeknek, de közművelődési vezére.

Évenként háromszor-négyszer színelőadást rendeztek a temesvári székelyek és ezeket az előadásokat minden egyes esetben Veres Feri vezette. Magam is végignézttem nem egy próbájukat és csodáltam törhetetlen agilitását és népi szeretetét, kultúrautáni szomját.

A székely cselédleány estig mosott, vasalt és drótkéfével dörzsölte tisztára urnőjének padlózatát, este tisztát vett fel és szaladt próbálni, urileányt, gazdag hölgyet játszani a színpadon. A csaposlegény kimérte az utolsó pohár sört, a kocsis meg itatta a lovakat, leporolta csizmáját és futott ő is a kültekli vendéglő kopott színpadára nagyurat, esetleg grótot, bárót játszani.

Veres Feri szövegkönyvvvel kezében állott a színpadon és rendezte a darabot. Májig sem tudom mikor jött reá arra, hogy tehetsége van a rendezéshez és azt sem tudom, hogy mikor ismerték el társai csöndes megegyezéssel vezérüknek.

De láttam a próbákat és végignézttem előadásait, melyekben pezsgött az ősi erő és megerősített régi megállapításomban, hogy népi megerősödésünk kulcsa és ereje a faluban van.

Veres Ferenc azóta meghalt. Itt Temesvárott, mint fiatal legényember fejezte be életét és fejfájára nyugodtan azt írhatuk volna, hogy a népi virtus ölte meg. Bálon történt. Italgöz szállt a székely legények fejébe és hamarosan öklök és élesre fent bicsakok lengtek a levegőben. A leányok sikoltottak, az asztalokat feldöntötték és a lármára rendőr érkezett.

Veres Ferenc a verekedők közé szaladt és szétzsigálta őket. Dulakodás támadt, megütötték a rendőrt, az védekezésében fegyverét használta és a golyó a békéltetőt találta el.

A temesvári székelyek két nagy társadalomban élnek itt, Udvarhelyiek és marostordaiak.

Még közelebből két nagy falu bocsájtotta ki rajokban őket: Kibéd és Atyha. Erdélyi közéletünknek sajátosságosan káros tagoltságára jellemzően ők is legtöbbszörre elkülönülve, szomszédos szigetvár módjára élnek egymás mellett. Veres Ferenc temetése kivétel jelentett, mert ezen a három-négyezer lelket számláló temesvári székely település résztvev.

Búcsuztatókat olvastak fel a sírnál. Székely temetésre, zetelaki barátom édesapjának temetésére emlékeztem, amikor a búcsuztatók fordulatok, hangulatos rigmusait olvasták fel elcsukló hangon.

SZÉKELY „KAPITALISTA” ÉS ESKÜVŐ

Székely kapitalista. Meggondolkoztató és talán megmosolyogni való az első pillanatban. Pedig távolról sem megmosolyogni való az első pillanatban. Pedig távolról sem az. A közmondás, hogy a székely a jég hátán is megél, itt nálunk Temesvárott is bebizonyosodott.

A falujából elszakadt székely legény ter mészettszerűleg nem foglalkozhatott másval és nem kapott egyéb munkát, mint a fentebb említett elhelyezkedési ágakban: kocsis, csapos, szolgalegény lett tehát.

Nehéz munkáért sovány bér. A székely legények közül többen fakereskedésekben találtak elhelyezkedést. Ki lovak mellett, ki a fát kimérő mérleg kezelésénél, míg sokak fahordó legényeknek csaptak fel. Fel év, másfél év után összegyűlt pár ezer lejűk és önálló vállalkozásba kezdtek. Megtakarított pénzükön néhány méter fát vásároltak, pincehelyiséget, vagy szűk üzletet béreltek ki maguknak és felcsaptak önálló vállalkozóknak.

Ketten-hárman álltak össze. Egy a fát mérte, a másik a vevőt hozta. Ahogy el-

ment az áru, jött a pénz és a pénzen ismét új áru, új pénzt hozott.

Ma már számos ilyen „fakereskedés” van Temesvárott és jellemző, hogy amikor ilyen ismerős székely „fakereskedőt” látogattam meg üzletében, kemény téli nap volt, hosszas didergés után megkérdeztem tőle, ha már fakereskedő, miért nem fűti üzletét. Erre elmosolyogta magát és hamiskán annyit mondott, hogy a fát a vevők számára tartogatja és ha ő fűti fel, ugyan mit adna el.

Nagy akaraterő és szívósság van ebben. A ma még méterenkint fát vásárló székely a következő télen félvagont vásárol és két év múlva már komoly versenytársként lép fel a piacon.

De nemcsak fakereskedő, hanem már borpincevel rendelkező is van közöttük. A tegnapi csaposlegény más megbízásából ugyan, le mégis önállóan vezet ma már egy borpincét és közel az idő, amikor önállósítja magát.

Ugyan több van közöttük, sőt van már olyan is, akinek sikerült vendéglőt is szereznie.

A székely isszertartásnak és népi összetartozásának egyik legszebb jele, hogy csakis egymás között nősiúlnak és házassodnak. A közeli hónapokban két nagy esküvő és lakodalom is zajlott le.

Hadnagy János és Simon Ferenc lakodalmaztak és erre mindegyik közel százhusz ismerőst hívta meg. Reggelig ettek-ittak, de amint mosolyogva mondták nekem, azt akarták, hogy amikor ők örülnek, örüljenek barátaik és barátai is.

A NÉPKÖZÖSSÉG ÉS A TEMESVÁRI SZÉKELYEK

Évekkel ezelőtt a székely származású Páll György dr. és Gyulay János dr. nagyon helyesen sokat foglalkoztak a temesvári székelyek sorsával és sikerült is őket a Magyar Házba szoktatni.

Most a magyar Népközösségen van a sor. Ismét külön osztályokba kell tömöríteni ezt a jelentős tényezővé kinőtt bevándorolt székely néptömeget és vigyázni arra, hogy a lassu urbanizálódási folyamat, melyet a városi élet kényszerűleg von maga után, rájuk és az egyetemes erdélyi és bánsági magyarságunk szempontjából egészséges legyen. Sohasem szabad ugyanis szem elől tévesztünk, hogy nem zetskisebbség védelmi szempontból városi hadállásunk legjelentősebb tartalékerege éppen a bevándorolt székelység, mely friss energiával és magával hozott ősi erejével kimeríthetetlen erőforrásunk.

Ajándékmilliók a nemzetvédelem számára. Londonból jelentik: Néhány hete csak, hogy a maláj szövetségi állam 20 millió fontot ajánlott meg „egyszeri önkéntes szolgáztatásként” a birodalmi védelmi berendezések számára. Junius végén egy újabb távolkeleti állam járult önszántából, a japán terjeszkedés veszélyének árnyékában, az angol birodalom védelmi költségeinek fedezéséhez. A borneoi kis Ibrunei 12 ezer fontjáról van szó. Kicsiny az összeg, de kicsiny az ország is, mely megajánlotta. Csak 5000 négyzetkilométer a területe Ibruneinek és a 12 ezer font az egész évi nemzeti jövedelemnek egytized részét jelenti. Két nappal később Trenggan szövazott meg 6000 fontot a brit haderőfejlesztés céljaira. Trenggann, Ibrunei kicsi államok. Lakosságuk ugyyszólván tisztára benszüllött (Trenggann 180.000 lakosa közül 35 a fehér angol, amerikai és európai), hiszen a kis fehér helyőrségektől eltekintve alig néhány fehér ember él maláj milliók között.

Gázlárcot kap a mozik személyzete Londonban. A londoni mozgóképszínházakban gyakran történnek könnygázbombamerényletek, amelyeket az ir szabadságmozgalmak tagjainak tulajdonítanak. A londoni mozisok szövetsége elhatározta, hogy a személyzetet gázlárc-készlettel látják el, mert így könnygázmerényletek esetében a személyzet zavartalanul teljesítheti kötelességét s ezzel megakadályozza a fejfejlenséget.

Ötvenegy új rózsafajta. Az angol nemzeti rózsatársaság nyári rózsakiállításán 51 új rózsafajta szerepel. Annyi új rózsafajta jelenik meg minden évben, — mondta a kiállítás egyik rendezője, — hogy a régi fajták közül már sokat elhanyagolnak.